

AALBORG UNIVERSITET

Semesterplan for 1. semester 2022

Bacheloruddannelsen i Psykologi

Indhold

SEMESTERBESKRIVELSE FOR UDDANNELSER VED AALBORG UNIVERSITET	2
SOCIALPSYKOLOGI MED SAMFUNDSTEORI.....	4
PERSONLIGHEDSPSYKOLOGI.....	20
PROBLEMBASERET LÆRING	37

Semesterbeskrivelse for uddannelser ved Aalborg Universitet

Oplysninger om semesteret

Studienævn: Studienævn for Psykologi

Studieordning: Studieordning for bacheloruddannelsen i Psykologi 2022:

<https://studieordninger.aau.dk/2022/32/3406>

Studieordningen er godkendt af dekanen og træder i kraft pr. 1. september 2022. Studieordningen træder i kraft for studerende, der pr. 1. september 2022 påbegynder deres 1. semester, 3. semester og 5. semester.

Studienævnet udbyder eksamen i moduler fra den hidtidige studieordning fra 2021, i det omfang der er studerende, der har brugt prøveforsøg i et modul uden at bestå. Antallet af prøveforsøg følger eksamensbekendtgørelsen.

Semesterets temaramme

Semestret er opbygget af tre kurser:

- Socialpsykologi med samfundsteori
- Personlighedspsykologi
- Problembaseret Læring (PBL)

Socialpsykologi med samfundsteori præsenterer psykologiske og sociologiske teorier om, hvorledes individet kan forstås i relation til dets sociale og samfundsmæssige kontekst. Personlighedspsykologi præsenterer teoretiske forståelser af personligheden og de sociale og psykiske forhold, der spiller ind på udviklingen af denne. Problembaseret læring (PBL) er både et kursusmodul med forelæsninger om universitetets pædagogiske filosofi (det problemorienterede projektarbejde) samt metodologisk og metodisk refleksion, og et projektmodul hvor studerende selvstændigt undersøger med en selvvalgt problemstilling. Disse tre kurser er individuelt beskrevet under deres respektive modulbeskrivelser.

De tre kurser supplerer hinanden, og bygger et solidt fundament for det videre forløb på psykologistudiet. Personligheds- og socialpsykologi bidrager til en forståelse af dels individfokuserede forklaringsmodeller i relation til menneskelig adfærd, biologi og kognition, samt socialkontekstuelle forklaringsmodeller i forhold til individets relationer til andre individer, til grupper, sociale institutioner og kultur. Problembaseret læring giver de studerende forelæsninger om og øvelse i at anvende teori, empiri og metode i undersøgelsen af en selvstændig problemstilling på en videnskabeligt reflekteret måde, igennem gruppesamarbejde og via projektvejledning.

Semesterets organisering og forløb

Som introduktion til psykologi og universitetet, vil der være planlagt flere sociale arrangementer i starten af semestret. Disse afsluttes med en fælles hyttetur for både psykologistuderende og sidefagsstuderende. Sideløbende med disse sociale tiltag vil der være faglige mentorer tilknyttet semestret, således at de studerende har mulighed for både social tilknytning via tutorkorps samt faglig sparring og samtaler med ældre psykologistuderende fra mentorkorpset. Mentorerne arrangerer læsegrupper. Disse tilbud fra tutorer og mentorer er tiltænkt både ordinære psykologistuderende samt sidefagsstuderende.

Undervisningen i personligheds- og socialpsykologi bliver tilbudt som forelæsninger og seminarundervisning på mindre klassehold. PBL introduceres via forelæsninger og vejledning i processen i udformningen af projektet, som udarbejdes i projektgrupper.

I løbet af semestret vil der planlægges midtvejs- og slutevaluering, hvor det er muligt at tilkendegive tanker omkring læring, opbygning, og proces.

Aktivitet	Tidsslot	Titel	Ansvarlig
Studiestart	2x45	Studiestart	Noomi Matthiesen
Introduktion og velkomst	2x45	Introduktion til 1. semester studerende	Sarah Awad
Introduktion og velkomst	2x45	Introduktion til BA sidefag studerende	Paula Cavada-Hrepich
Midtvejsevaluering	2x45	Midtvejsevaluering (1. Semester)	Sarah Awad
Midtvejsevaluering	2x45	Midtvejsevaluering (Sidefag studerende)	Paula Cavada-Hrepich
Slutevaluering	2x45	Slutevaluering (1. Semester)	Sarah Awad
Slutevaluering	2x45	Slutevaluering (Sidefag studerende)	Paula Cavada-Hrepich

Semesterkoordinator og sekretariatsdækning

Ankerlærer:

Sarah Awad: awads@ikp.aau.dk

Modulansvarlig, Socialpsykologi:

Sarah Awad: awads@ikp.aau.dk

Peter Clement Lund: pclement@ikp.aau.dk

Modulansvarlig, Personlighedspsykologi:

Rasmus Birk: rbirk@ikp.aau.dk

Modulansvarlig, Problembaseret læring:

Casper Feilberg: feilberg@ikp.aau.dk

Sekretariatsdækning

Skemalægger: Birgitte Skovsgaard bsk@ikp.aau.dk

Eksamen: Annette Christensen annette@ikp.aau.dk

Rekvisitionsbudget: Lis Kragh lisikp.ikp.dk

Evaluering: Birgitte Skovsgaard bsk@ikp.aau.dk

Uddannelseskoordinator/Studienævnssekretær: Andrea Dosenrode ad@ikp.aau.dk

Socialpsykologi med samfundsteori

Modultitel dansk: Socialpsykologi med samfundsteori

Modultitel engelsk: Social Psychology and Social Theory

ECTS: 15

Placering

1. Semester

Modulansvarlig

Sarah Awad, SA, awads@ikp.aau.dk

Peter Clement Lund, PL, pclement@ikp.aau.dk

Undervisere

Alfred Sköld, AS, alfred@ikp.aau.dk

Brady Wagoner, BW, wagoner@ikp.aau.dk

Bo Allesøe Christensen, BC, boallesoe@ikp.aau.dk

Ester Holte Kofod, EK, ester@ikp.aau.dk

Martin Mølholm, MM, mam@ikp.aau.dk

Nicolai Graakjær, NG, nicolaig@ikp.aau.dk

Nik Kharlamov, NK, nik@ikp.aau.dk

Peter Clement Lund, PL, pclement@ikp.aau.dk

Sarah Awad, SA, awads@ikp.aau.dk

Svend Brinkmann, SB, svendb@ikp.aau.dk

Ulla Bøwadt, UB, ullab@ikp.aau.dk

Seminarholdere

Hold 1-2, Sarah Awad, SA, awads@ikp.aau.dk

Hold 3-4, Peter Clement Lund, PL, pclement@ikp.aau.dk

Hold 5-6, Ulla Bøwadt, UB, ullab@ikp.aau.dk

Hold 7 (sidefagsstuderende), Bo Allesøe Christensen boallesoe@ikp.aau.dk

Type og sprog

Sproget er en kombination af dansk og engelsk. Titlerne på forelæsningserne er på engelsk, da de oftest referer til specifikke kapitler og/eller emner i pensumlitteraturen. Hovedparten af litteraturen er på engelsk, hvorimod forelæsningserne vil foregå på både engelsk og dansk, afhængig af den enkelte forelæser.

Mål

Modulet omfatter teorier om, hvorledes individet må forstås som socialt og samfundsmæssigt indlejret, og herunder dækkes både psykologiske og sociologiske tilgange til socialpsykologien.

Læringsmål

Viden

Den studerende skal gennem modulet opnå viden om og forståelse af:

- teorier og metoder indenfor socialpsykologien
- socialpsykologiens videnskabshistoriske udvikling og feltets aktuelle status
- centrale teorier og metoder indenfor samfundsteori
- elementære begreber indenfor sociologi.

Færdigheder

Den studerende skal gennem modulet opnå færdigheder i:

- at kunne undersøge og anvende socialpsykologiske problemstillinger på en metodisk forsvarlig måde i bl.a. forandringsorienteret øjemed
- at vurdere og identificere centrale samfundsteoretiske problemstillinger af betydning for psykologien
- at identificere og analysere centrale teoretiske konflikter mellem væsentlige klassiske og moderne samfundsteorier med relevans for psykologien samt
- at formidle socialpsykologiske og samfundsteoretiske indsigter i psykologfaglige sammenhænge.

Kompetencer

Den studerende skal gennem modulet opnå kompetencer til:

- at benytte socialpsykologisk og samfundsteoretisk viden til at håndtere problemstillinger indenfor feltet
- selvstændigt at kunne tage ansvar for egen faglig udvikling.

Fagindhold og sammenhæng med øvrige moduler/semestre

Kurset i socialpsykologi med samfundsteori omhandler spørgsmål om, hvordan individet kan forstås som socialt og samfundsmæssigt indlejret. Sagt på en anden måde gælder kursets hovedinteresse forholdet mellem individ og samfund.

Kurset er organiseret efter et tematisk og til dels et historisk princip. Nogle forelæsninger omhandler således historiske og videnskabsteoretiske præmisser, mens andre omhandler nogle af de senest tilkomne strømninger og problematikker. De fleste forelæsninger er struktureret omkring bestemte tematikker og andre om specifikke teoretikere.

Det er hensigten, at den studerende skal opnå viden om socialpsykologiens videnskabsteoretiske udvikling og aktuelle status, socialpsykologiens klassiske og aktuelle temaer samt socialpsykologiens forbindelse til samfundsteorien og dennes (samfundsteoriens) centrale temaer og begreber. Det er også hensigten, at den studerende skal kunne bringe denne viden i anvendelse på problemstillinger af socialpsykologisk og samfundsteoretisk interesse og/eller relevans.

Kursusmodulet danner den teoretiske baggrund blandt andet for de studerendes arbejde med problembaseret læring og PBL-modulet samt for projektmodulet på 2. semester af uddannelsen. I kombination med personlighedspsykologi danner kursusmodulet således grundlag for det arbejde, der skal udføres ifm. projektarbejdet på uddannelsens første 2

semestre, samt giver en indføring i nogle væsentlige og grundlæggende elementer, der skal anvendes fremadrettet på psykologiuddannelsen.

Omfang og forventet arbejdsindsats

15 ECTS svarer til 405 timers arbejdsindsats, og disse forventes fordelt på følgende måde:

Aktivitet	Timer
19 forelæsninger à 2 timer	38
10 seminargange à 2 timer	20
Læsning og forberedelse	344
Eksamen	1

NB: lektioner tælles som timer.

Antal forelæsninger: 19 x 2 timer

Antal forelæsningshold: 1

Antal seminar timer: 10 x 2 timer

Antal seminarhold: 7

Deltagere

Studerende på 1. semester (bachelor i psykologi)
Samlæst med sidefagsstuderende

Deltagerforudsætninger

Bachelorstuderende ved psykologistudiet.

Modulaktiviteter (kursusgange med videre)

Modulet består samlet set af 19 forelæsninger (på både dansk og engelsk), 10 seminarer (på både dansk og engelsk) og en synopsis-eksamen, der skal forsvares mundtligt i slutningen af semestret. Der lægges vægt på den studerendes evner ud i kritisk tænkning, dialog om centrale spørgsmål indenfor både socialpsykologi og samfundsteori og anvendelsen af modulets forskellige teoretiske perspektiver på en given problemstilling. Ved at deltage i forelæsninger, seminarer og eksamen forventes det, at den studerende opnår viden om både centrale teorier og studier indenfor socialpsykologi og samfundsteori – der kan diskuteres, anvendes og reflekteres over.

Aktivitet	Tidsslot	Titel	Underviser/ Seminarholder
1. Forelæsning	2 x 45 min.	Forelæsning: Introduction to Social Psychology and Social Theory	Sarah Awad & Peter Clement Lund
2. Forelæsning	2 x 45 min.	Forelæsning: History of Psychology	Brady Wagoner
3. Forelæsning	2 x 45 min.	Forelæsning: History of Social Theory	Peter Clement Lund
1. Seminar	2 x 45 min. (7 seminarhold)	Seminar	Sarah Awad Peter Clement Lund Ulla Bøwadt Bo Christensen
4. Forelæsning	2 x 45 min.	Forelæsning: Self and identity	Svend Brinkmann
2. Seminar	2 x 45 min (7 seminarhold)	Seminar	Sarah Awad Peter Clement Lund Ulla Bøwadt Bo Christensen
5. Forelæsning	2 x 45 min.	Forelæsning: Obedience and Tyranny	Brady Wagoner
6. Forelæsning	2 x 45 min.	Forelæsning: Social change: social influence and social representations	Brady Wagoner
3. Seminar	2 x 45 min. (7 seminarhold)	Seminar	Sarah Awad Peter Clement Lund Ulla Bøwadt Bo Christensen
7. Forelæsning	2 x 45 min.	Social Cognition: Attribution and Attitudes	Nik Kharlamov
8. Forelæsning	2 x 45 min.	Forelæsning: Social Identity and the 'other'	Sarah Awad

9. Forelæsning	2 x 45 min.	Forelæsning: Social interaction & stigma – Goffman	Nicolai Graakjær
10. Forelæsning	2 x 45 min.	Forelæsning: Emotions and embodiment	Ester Holte Kofod
4. Seminar	2 x 45 min. (7 seminarhold)	Seminar	Sarah Awad Peter Clement Lund Ulla Bøwadt Bo Christensen
11. Forelæsning	2 x 45 min.	Forelæsning: Power and discourse - Foucault	Martin Mølholm
12. Forelæsning	2 x 45 min.	Forelæsning: Gender & Sexuality	Sarah Awad Peter Clement
5. Seminar	2 x 45 min. (7 seminarhold)	Seminar	Sarah Awad Peter Clement Lund Ulla Bøwadt Bo Christensen
13. Forelæsning	2 x 45 min.	Forelæsning: Social Class - Bourdieu	Nicolai Graakjær
6. Seminar	2 x 45 min. (7 seminarhold)	Seminar	Sarah Awad Peter Clement Lund Ulla Bøwadt Bo Christensen
14. Forelæsning	2 x 45 min.	Forelæsning: The Reflective Self – Giddens	Nicolai Graakjær
15. Forelæsning	2 x 45 min.	Forelæsning: Love and relationships	Alfred Sköld
7. Seminar	2 x 45 min. (7 seminarhold)	Seminar	Sarah Awad Peter Clement Lund Ulla Bøwadt Bo Christensen
16. Forelæsning	2 x 45 min.	Forelæsning: Happiness, Post-modernity, and diagnoses	Svend Brinkmann
8. Seminar	2 x 45 min. (7 seminarhold)	Seminar	Sarah Awad Peter Clement Lund Ulla Bøwadt Bo Christensen
17. Forelæsning	2 x 45 min.	Forelæsning: Social Acceleration and Resonance - Rosa	Peter Clement Lund
18. Forelæsning	2 x 45 min.	Forelæsning: Applying Social Psychology to the topic of Sustainability & climate change	Sarah Awad
9. Seminar	2 x 45 min. (7 seminarhold)	Seminar	Sarah Awad Peter Clement Lund Ulla Bøwadt

			Bo Christensen
19. Forelæsning	2 x 45 min.	Forelæsning: Course Summary and exam preparation	Peter Clement Lund Sarah Awad
10. Seminar	2 x 45 min. (7 seminarhold)	Seminar	Sarah Awad Peter Clement Lund Ulla Bøwadt Bo Christensen

Eksamen

En individuel intern mundtlig prøve i Socialpsykologi med samfundsteori.

Prøven foregår som en samtale mellem den studerende, eksaminator og censor med udgangspunkt i en synopsis, der er en kort, fokuseret akademisk tekst, som udmunder i en eller flere teser, der forsvares i en mundtlig præsentation og diskussion under samtalen. Den mundtlige præstation forventes maksimalt at vare 5 minutter.

Eksaminationen foregår på baggrund af synopsis, den studerendes mundtlige præsentation og det samlede pensum. Synopsis udarbejdes individuelt i relation til pensum. Der gives karakter på grundlag af den samlede præstation.

Pensumramme: 1500 standardsider

Sidetæl for synopsis: 1-3 sider.

Normeret prøvetid: 30 minutter inklusiv votering og karaktergivning

Bedømmelsesform: Ved bedømmelsen gives der karakter efter 7-trinsskalaen.

Prøvens omfang: 15 ECTS-point.

Forelæsningsmanchet/Pensum:

1. Forelæsning: Introduction to Social Psychology and Social Theory

2 timer v/ Sarah Awad & Peter Clement Lund

Denne forelæsning vil introducere til socialpsykologi og samfundsteori i et overordnet perspektiv. Der vil være fokus på, hvorfor det er relevant at forstå både socialpsykologi og samfundsteori, hvilke typer af spørgsmål der kan stilles indenfor hver af disse perspektiver, hvorfor de komplimenterer hinanden, og hvad I skal bruge det til. Derudover vil forelæsningen også omhandle, hvad formålet med kurset er, og hvordan kurset er opbygget. Litteraturen til forelæsningen er introducerende kapitler. Begynd med at læse Jacobsen et al. og Rogers for en kort introduktion til socialpsykologi og Laustsen et al. for en introduktion til samfundsteori.

Forelæsningens pensum:

- Jacobsen et al. (2013)
- Laustsen et al. (2017), Kap. 1
- Rogers (2020), Kap. 1

2. Forelæsning: History of Psychology

2 timer v/ Brady Wagoner

This lecture introduces psychology from the standpoint of a critical history (Wagoner and Bresco, 2018). On the one hand, it explores the long past of psychological concepts and their change through time (esp., memory—Wagoner et al 2019), and on the other hand, psychology's short history, looking at how it emerged as a discipline in the 19th century. In the early 20th century, there is a shift in focus from a broader to narrower notion of the 'social' (Fraser and Burchell, 2001). Triplett's experiment (Smith and Haslam, Kap. 1) was retrospectively deemed the first social psychology study from the narrow understanding of the social. The broader understanding of the social can still be seen in approaches, such as social representations theory (lecture 8) and social identity theory (lecture 9).

Forelæsningens pensum:

- Smith & Haslam (2017), Intro & Kap.1
- Fraser and Burchell (2001)
- Wagoner & Bresco (2018)
- Wagoner, Bresco & Awad (2019)
- Much (1995)

3. Forelæsning: History of Social Theory

2 timer v/ Peter Clement Lund

Denne forelæsning vil introducere til samfundsteori/sociologi med udgangspunkt i kapitel 1, 2 & 3 i Laustsen et al. bogen. Der vil blive redegjort for samfundsteorien (og sociologiens) opkomst – det vil sige, på hvilken baggrund denne gren af videnskaben opstod, hvad disse første sociologer forsøgte at indfange, samt hvilken betydning det har haft for eftertiden. Der vil være fokus på, hvad der kan beskrives som 'klassikerne' indenfor samfundsteori, herunder Marx, Weber, Simmel og Durkheim og nogle af deres essentielle begreber, såsom fremmedgørelse, rationalitet, individualitet, anomie og mere. Forelæsningen vil forsøge at give et overblik over, hvordan disse klassikers tilgange til og perspektiver på sociologien har haft indflydelse på videnskabens efterfølgende udvikling og dermed give et udgangspunkt til at forstå de senere samfundsteoretiske tematikker, der bliver berørt i kurset.

Kapitel 1 og 2 er de væsentligste, og kapitel 3 i bogen handler i første halvdel om Durkheim, der også er væsentlig, hvor sidste halvdel af kapitlet omhandler Honneth og er mindre relevant.

Forelæsningens pensum:

- Laustsen et al. (2017), Kap. 1, 2 & 3

4. Forelæsning: Self and Identity

2 timer v/ Svend Brinkmann

This lecture gives an introduction to the concepts of self and identity. It covers traditional approaches as well as more recent ones. Finally, it focuses on the idea that identity is a form of self-interpretation that involves moral concerns.

Forelæsningens pensum:

- Rogers (2020), Kap. 2
- Brinkmann (2008)

5. Forelæsning: Obedience and Tyranny

2 timer v/ Brady Wagoner

This lecture focuses on social psychology in the post-WWII and its focus on understanding the Nazis. After briefly outlining the Authoritarian Personality, it concentrates on Milgram's (1963) classic experiment on Obedience, including video footage, and explores whether it explains Eichmann's behaviour (Smith and Haslam, 2017, kap 7). Lastly, we examine Zimbardo's prison study, together with his explanation in terms of situational factors and 'de-individualization' (Smith and Haslam, kap 8; Haney et al, 1973).

Forelæsningens pensum:

- Smith & Haslam (2017), kap. 7 & 8
- Milgram (1963)
- Haney, Banks & Zimbardo (1973)

6. Forelæsning: Social change: social influence and social representations

2 timer v/ Brady Wagoner

This lecture explores two research approaches developed by the social psychologist Serge Moscovici: conversion theory (Smith and Haslam kap.6; McLeod, 2007) and social representations theory (Moscovici, 1981; Wagoner & Oldmeadow, 2008). The former will be approached through a wider discussion of work in social influence namely, norm formation (Sherif), conformity (Asch) and minority influence (Moscovici), which can be found in Smith & Haslam, 2017, chapters, 4, 5 and 6 respectively. The conceptual links between Moscovici's two theories—especially the role of active minorities in social change—are discussed by Markova (2019).

Forelæsningens pensum:

- Smith & Haslam (2017), kap. 4 & 5 & 6
- Asch (1955)
- Moscovici (1981)
- McLeod (2007)
- Wagoner & Oldmeadow (2008)
- Markova (2019)

7. Forelæsning: Social Cognition: Attribution and Attitudes

2 timer v/ Nik Kharlamov

In this lecture we will talk about social cognition and how we form opinions and judgments about other people. In preparation for this class read Rogers with a focus on understanding these concepts: categorization and stereotypes, attribution, attitudes and cognitive dissonance. Then read from Smith & Haslam about LaPiere and Festinger's studies.

Forelæsningens pensum:

- Rogers (2020), Kap. 7
- Smith & Haslam (2017), kap. 2 & 3

8. Forelæsning: Social identity and the 'other'

2 timer v/ Sarah Awad

In this lecture the focus is on how we identify ourselves through belonging to certain groups (in-group) and how our group identity could affect how we see and behave towards the 'other' (out-group).

We will start with two classic social psychology studies: Sherif's study (Smith & Haslam, kap.9) and Tajfel's study (Smith & Haslam, kap.10).

Then we will discuss the cultural representations of the 'other' through Edward Said's classic work on orientalism (McCarthy, 2010).

So, begin with those three readings, then read Rogers (Kap. 5) for a discussion about what it means to be different and then have a look at the jigsaw classroom study (Smith & Haslam, kap.13) for ideas on how to promote positive intergroup relations and Howarth et al. (2014) for ideas on how we make sense of our identities in multicultural communities.

Forelæsningens pensum:

- Rogers (2020), Kap. 5
- Smith & Haslam (2017), kap. 9&10&13
- McCarthy, C. (2010)
- Howarth et al. (2014)

9. Forelæsning: Social interaction & stigma – Goffman

2 timer v/ Nicolai Graakjær

Denne forelæsning introducerer E. Goffmans socialpsykologi. Forelæsningen vil tage afsæt i Goffmans bidrag til at forstå mellem menneskelige (især ansigt-til-ansigt) samkvemsformer, og forelæsningen vil perspektivere bidraget til tidligere såvel som senere bidrag på området. Laustsen et al. (2017) og Kristiansen (2010) kan med fordel læses før de to centrale Goffman-tekster.

Forelæsningens pensum:

- Laustsen et al. (2017), Kap. 9
- Goffman (1963)
- Goffman (1967)
- Kristiansen (2010)

10. forelæsning: Emotions and embodiment

2 timer v/ Ester Holte Kofod

Forelæsningen introducerer socialpsykologiske og samfundsteoretiske perspektiver på emotioner og affektivitet, med udgangspunkt i spørgsmål om hvilken rolle hhv. biologi/natur, kultur/normativitet og fornuft/kognition spiller i affektive processer.

Forelæsningens pensum:

- Rogers (2020), Kap. 3 & 8
- Laustsen et al. (2017), Kap. 10
- Bo (2012)
- Hochschild (1979)
- Kyed (2017)

11. Forelæsning: Power and discourse- Foucault

2 timer v/ Martin Mølholm

How is it possible to organize a society in such a way, that the people living in that society is likely to act in more or less predictable and foreseeable ways, aiming at taking care of more or less specifically defined problems, challenges and/or urgent needs? How is it possible for the few to transform the many in such a way, that the many – without being threatened, coerced, intimidated or in other ways forced against their will – are not only likely to be acting in desirable ways, but also to share the attitudes, perceptions, understandings and discourses which guide and direct them to act in that way? In this lecture I will, based on the work of (among others) the French philosopher Michel Foucault, offer you a few possible answers to these questions and related ones. Furthermore, I will discuss with you the implications of Foucault's concept of knowledge and power at a societal level, with references to chapter 5: Power and Stratification in Laustsen et al (2017), as well as the articles On Therapeutic Authority – Psychoanalytical Expertise under Advanced Liberalism by Miller and Rose (1994), The Subject and Power by Michel Foucault (1982) and The Syrian Refugee Crisis: from International Catastrophe to National Political Deadlock by Mølholm (2019) and The Stigma of Stress and the Absence of Agency by Mølholm and Vetner (2018). The latter two articles are further readings that serve as (somewhat different) examples of how a discourse-archaeological approach and analysis of the dispositif can be done.

Forelæsningens pensum:

- Laustsen et al. (2017), kap. 5
- Foucault (1982)
- Miller & Rose (1994)
- Mølholm & Vetner (2018)
- Mølholm (2019)

12. Forelæsning: Gender and Sexuality

2 timer v/ Sarah Awad & Peter Clement Lund

Denne forelæsning vil introducere til køn og seksualitet i både socialpsykologien og samfundsteorien.

I første halvdel vil vi snakke om gender/køn og seksualitet som sociale kategorier med specifikke normer og forventninger fra Rogers kapitel og Ellis et al. kapitel. En række centrale begreber – herunder intersektionalitet, feminisme og kulturel relativisme – vil blive diskuteret og perspektiveret.

I anden halvdel vil der blive fokuseret på Judith Butler og Donna Haraways radikale tilgange til kønsforskningen. Der vil blive lagt særlig vægt på Butlers koncept om kønnet som performativt, hvordan hun forholder sig til biologisk og social køn (sex and gender), hvordan kroppe bliver gjort „forståelige“ og hvordan kønnet herigennem materialiserer sig.

Kapitlet i Laustsen et. al. berører både Butler og Haraway og er væsentligt, dog er delen om Butler den vigtigste. Derudover er teksten af Brady og Schirato en god introduktionstekst til Butlers tanker om kønnet. Essayet af Butler selv er relevant, men også det mest krævende af teksterne; det giver et indblik i Butlers indledende perspektiver om kønnet som performativt.

Forelæsnings pensum:

- Rogers (2020), Kap. 6
- Laustsen et al. (2017), Kap. 11
- Brady and Schirato (2011)
- Butler (1988)
- Ellis et al. (2020)

13. Forelæsning: Social Class - Bourdieu

2 timer v/ Nicolai Graakjær

Denne forelæsning introducerer Pierre Bourdieus bidrag til forståelse for etableringen, vedligeholdelsen og modificeringen af social stratifikation. En række centrale begreber – herunder habitus, felt, kapital og distinktion – vil på den baggrund blive diskuteret og perspektiveret.

Laustsen et al. (2017) teksten kan med fordel læses før de to centrale Bourdieu-tekster.

Forelæsnings pensum:

- Laustsen et al. (2017), kap. 5
- Bourdieu (2001)
- Bourdieu (1986/2010)

14. Forelæsning: The Reflective Self – Giddens

2 timer v/ Nicolai Graakjær

Denne forelæsning diskuterer forskellige perspektiver på, hvad det vil sige at være et individ i det aktuelle, såkaldt senmoderne samfund. Teksterne kan med fordel læses i den rækkefølge, de her er listet op.

Forelæsnings pensum:

- Laustsen et al. (2017), Kap. 8 & 9
- Giddens (1991/1996), kap. 1
- Beck & Beck-Gernsheim (2002)

15. Forelæsning: Love and relationships

2 timer v/ Alfred Sköld

Denne forelæsning undersøger den betydning, som mellem menneskelige relationer generelt, og kærligheden specifikt, har i et socialpsykologisk perspektiv. Med udgangspunkt i Singer (2009) gives en idéhistorisk oversigt over de måder, hvorpå kærligheden er blevet forstået i den antikke, kristne, høviske og romantiske tradition, samt hvordan disse indvirker på dagens kærlighedsideal. På denne baggrund udfoldes de samtidige betingelser for den

måde, hvorpå vi indgår i og udlever relationer i dag. En række samfundsteoretikere argumenterer for, at vi lever i en brydningstid, hvor fremvæksten af det senmoderne samfund (Giddens, 1992), og den post-romantiske tidsalder (Illouz, 2012) grundlæggende har ændret koordinaterne for vores samvær og de forventninger, vi har til relationer igennem livet. På baggrund af Rogers (2020) og Badiou (2012) undersøges den videre betydning af disse forandringer i et kritisk lys, samt hvordan de kan ses i lyset af overordnede samfundsmæssige strukturer.

Forelæsningspensum:

- Rogers (2020), Kap. 4
- Singer (2009)
- Illouz (2012)
- Giddens (1992)
- Badiou (2012)

16. Forelæsning: Happiness, Post-modernity, and diagnoses

2 timer v/ Svend Brinkmann

This lecture discusses how to understand happiness and suffering from social psychological perspectives. A particular focus on the impact of psychiatric diagnoses is introduced, and concepts such as medicalization and pathologization are introduced as key perspectives on a postmodern epoch.

Forelæsningspensum:

- Rogers (2020), Kap. 10 & 11
- Brinkmann (2014)
- Brinkmann (2015)
- Laustsen et al. (2017), kap. 8

17. Forelæsning: Social Acceleration and Resonance - Rosa

2 timer v/ Peter Clement Lund

Denne forelæsning vil give et indblik i en af samtidens vigtigste sociologer, Hartmut Rosa. Som fjerde generation af Frankfurterskolens kritiske teori, vil der blive givet en kort introduktion til, hvad Frankfurterskolen var og er og hvordan kritisk teori (i denne version) stadig er væsentlig i dag. Herefter vil følge en gennemgang af Hartmut Rosas begrebsunivers og hans perspektiver om social acceleration og hvorfor det er vigtigt med et temporalt perspektiv i samfundsvidenskaberne. Der vil blive gennemgået de 3 kategorier, hvori Rosa mener, at vi kan observere denne acceleration og de motorer han mener driver acceleration. Herefter skal vi se på konsekvenserne for den enkelte og hvilke former for deceleration følger i kølvandet på samtidens evindelige acceleration. Som afslutning skal vi dykke ned i Rosas "løsning" på accelerationsproblematikken, navnlig hvad han kalder for resonans.

Den første Rosa tekst fra 2003 giver et godt overblik over hans perspektiver på den sociale acceleration. Teksten har nogle år på bagen og Rosa har forfinet perspektiverne siden da, men den giver en kort og meningsfuld indgang til hans tankegods – læs den først. Rosa teksten fra 2017 giver en dybere indsigt i hans perspektiver på, hvad det gode liv er og introducerer hans resonansperspektiv. Den sidste tekst af Susen 2019 er en opsummering

af Rosas magnum opus om resonans og giver en grundig gennemgang af perspektiverne i denne bog.

Forelæsningens pensum:

- Rosa (2003)
- Rosa (2017)
- Susen (2019)
- Laustsen et al. (2017), kap. 13

18. Forelæsning: Applying Social Psychology to Sustainability

2 timer v/ Sarah Awad

For this lecture, we look back at social psychology and discuss the nature of the knowledge created by this field and what does it say about human nature. Reflect on this using Gergen's (1973) reading.

Then we will apply different theories and concepts of the course to the topic of sustainability. As this course is about understanding and applying theories to different topics, we will look at how social psychological knowledge could be used to promote environmentally sustainable ways of living (Clayton & Brook, 2015; Adams, 2017).

Forelæsningens pensum:

- Gergen (1973)
- Clayton & Brook (2005)
- Adams (2017)

19. Forelæsning: Course Summary and exam preparation

2 timer v/ Peter Clement Lund & Sarah Awad

Samlet pensumliste

Bøger:

Rogers, W. S. (2020) Perspectives on Social Psychology. Routledge [260 sider]

Smith, J. R., & Haslam, S. A. (Eds.). (2017). *Social psychology: Revisiting the classic studies*. Sage. [210 sider]

Laustsen, C. B., Larsen, L. T., Nielsen, M. W., Ravn, T., & Sørensen, M. P. (2017). *Social theory: a textbook*. Routledge. [176 sider] (Available online at: https://kdbk-aub.primo.exlibrisgroup.com/permalink/45KBDK_AUB/n411aj/alma992076342080576_2)

Artikler og kapitler

(disse kan findes i modulets kursusrum på Moodle eller via AUB link)

Adams, M. (2017). Environment: Critical social psychology in the Anthropocene. In *The*

- Palgrave handbook of critical social psychology* (pp. 621-641). Palgrave Macmillan, London. P.621-641 [20 sider]
- Asch (1955). Opinions and social pressure. *Scientific American*, 193, 31-35 [5 sider]
- Beck, U & Beck-Gernsheim, E. (2000). *Individualization*. London: Sage. Herfra kap 1 og 2. [28 sider] <http://dx.doi.org/10.4135/9781446218693>
- Badiou, Alain. (2012). *Lovprisning af Kærligheden* (s.31-39). Forlaget Philosophia Ltd. [8 sider]
- Bo, I. G. (2012). Det sociale bånd og følelser i menneskers interaktion: Thomas Scheffs socialpsykologiske perspektiv på stolthed og skam. *Psyke & Logos*, 2012, 33, 7-26. [19 sider]
- Bourdieu, P. (2001). *Af Praktiske Grunde. Omkring Teorien om Menneskelig Handlen*. København: Hans Reitzel. (Forord & kap. 1) [20 sider]
- Bourdieu, P. (1986/2010). The forms of capital (1986). I: I. Szeman & T. Kaposy (red.), *Cultural Theory: An anthology*. Oxford: Wiley-Blackwell. (s. 81-93) [12 sider]
- Brinkmann, S. (2008). Identity as self-interpretation. *Theory & Psychology*, 18, 404-422. [19 sider]
- Brinkmann, S. (2014). Languages of suffering. *Theory & Psychology*, 24, 630-648. [19 sider]
- Brinkmann, Svend (2015): "Diagnoser Som Epistemiske Objekter." Pp. 37–58 in *Diagnoser - Perspektiver, Kritisk og Diskussion*, edited by S. Brinkmann and A. Petersen. Aarhus: Forlaget Klim. [21 sider]
- Butler, Judith (1988): "Performative Acts and Gender Constitution: An Essay in Phenomenology and Feminist Theory." *Theatre Journal* 40(4):519-531. [12 sider]
- Brady, Anita and Tony Schirato (2011): "Gender." in *Understanding Judith Butler*. SAGE Publications. [17 sider]
- Clayton, S. & Brook, A. (2005). Can psychology help save the world? A model for conservation psychology. *Analyses of Social Issues and Public Policy*, 1-15. [15 sider]
- Ellis, S. J., Riggs, D. W., & Peel, E. (2020). Lesbian, gay, bisexual, trans, intersex, and queer psychology: An introduction. Cambridge University Press. (chapter 5 pp.90-112). [22 sider]
- Jacobsen, M. H., Laursen, E. & Olsen, J.B. (2013), *Socialpsykologi. En grundbog til et fag*. København: Hans Reitzels Forlag. pp. 17-23. [7 sider]
- Foucault, M. (1982). The subject and power. *Critical inquiry*, 8(4), 777-795. [20 sider]
- Fraser, C. & Burchell, B. (2001). The nature of social psychology. In *Introducing Social Psychology* (pp. 403-415). Cambridge: Polity. [12 sider]
- Gergen, K. J. (1973). Social Psychology as History. *Journal of Personality and Social Psychology*. 26(2). 309-320. [11 sider] <https://goo.gl/xuZNVm>
- Giddens, A. (1991/1996). *Modernitet og Selvidentitet – Selvet og Samfundet under Senmoderniteten*. København: Hans Reitzels Forlag. Herfra kap. 1 (21-48) [27 sider]
- Giddens, A. (1992) *Intimitetens forandring – Seksualitet, kærlighed, og erotik i det moderne samfund* (s. 49-64). Hans Reitzels Forlag. [15 sider]
- Goffman, E. (1963). Stigma. Notes on the management of spoiled identity. London: Penguin books. Herfra dele af kap. 1 (11-31). [20 sider]
- Goffman, E. (1967). On face-work. In E. Goffman, *Interaction ritual. Essays on face-to-face behavior*. New York Pantheon Books. P.5-45 [40 sider]

- Haney, C., Banks, C., & Zimbardo, Ph. (1973). Interpersonal Dynamics in a Simulated Prison. *International Journal of Criminology and Penology*, 1. 69-97. [28 sider]
- Hochschild, A. R. (1979). Emotion work, feeling rules, and social structure. *American journal of sociology*, 85(3), 551-575. [24 sider]
- Howarth, C., Wagner, W., Magnusson, N., & Sammut, G. (2014). "It's Only Other People Who Make Me Feel Black": Acculturation, Identity, and Agency in a Multicultural Community. *Political Psychology*, 35(1), 81-95. [15 sider]
- Ilouz, E. (2012). *Why Love Hurts. A Sociological Explanation* (s. 1-17). Cambridge: Polity Press [17 sider]
- Kristiansen, S. (2010). "Erving Goffman: Om sociologisk mikroskopi og social orden mellem tillid og kynisme", i Jacobsen, M. H.; Carleheden, M & Kristiansen, S (red.) "Tradition of Fornylse - en problemorienteret teoriehistorie for sociologien", Aalborg Universitetsforlag, s. 351-367 [16 sider]
- Kyed, Morten (2017). Arlie R. Hochschild : kommercielt følelsesarbejde, følelsesrelationer og familieliv i en markedstid. I Glavind, I. B. & Jacobsen, M. H. (red.): Følelsernes sociologi. København: Hans Reitzel, s. 141-172 [30 sider]
- Markova, I. (2019). 'La dissidence d'un seul': Relations between Social Representations and Minorities' Innovation. In N. Kalampalikis, et al. (Eds.) Serge Moscovici: Un regard sur les mondes communs (p.117-132). FMSH Edition. Open Access Online: <https://books.openedition.org/editionsmsmh/26475?lang=en> (8 pages)
- McCarthy, C. (2010). The Cambridge introduction to Edward Said. Cambridge University Press. P. 68-85 [17 sider]
- McLeod, S. A. (2007). Moscovici and minority influence. Retrieved from <https://www.simplypsychology.org/minority-influence.html> [9 sider]
- Milgram, S. (1963). Behavioural study of obedience. *Journal of Abnormal and Social Psychology*, 67. 371-378. [8 sider]
- Miller, P., & Rose, N. (1994). On therapeutic authority: Psychoanalytical expertise under advanced liberalism. *History of the human sciences*, 7(3), 29-64. [37 sider]
- Moscovici, S. (1981). On social representations. In: J.P. Forgas (ed.) *Social Cognition: Perspectives in Everyday Understanding*. London: Academic Press. [28 sider]
- Much, N. (1995). Cultural Psychology. In J. Smith, R. Harre & L. von Langenhove (Eds.), *Rethinking Psychology* (pp. 97-121). London: Sage. [25 sider]
- Mølholm, M., & Vetner, M. (2018). The Stigma of Stress and the Absence of Agency. *Zeitschrift für Diskursforschung*, 6(1). [23 sider]
- Mølholm, M. (2019). The Syrian Refugee Crisis: from International Catastrophe to National Political Deadlock. *Human Arenas*, 1-23. [23 sider]
- Rosa, Hartmut (2003): "Social Acceleration: Ethical and Political Consequences of a Desynchronized High-Speed Society." *Constellations* 10(1):3-33. [30 sider]
- Rosa, Hartmut (2017): "Dynamic Stabilization, the Triple A. Approach to the Good Life, and the Resonance Conception Stabilisation Dynamique, l'approche Du « Triple A » Du Bien-Être et La Conception de La Résonance." *Questions de Communication* 31(31):437-56. [19 sider]
- Singer, P. (2009). *The Nature of Love: The Modern World* (s. 3-38). Chicago: University of Chicago Press. [35 sider]
- Susen, Simon (2019): "Correction to: The Resonance of

Resonance: Critical Theory as a Sociology of World-Relations?" *International Journal of Politics, Culture, and Society* 1–36. [35 sider]

Wagoner, B. & Brescó, I. (2018). Culture, history and psychology: Some historical reflections and research directions. *Culture & Psychology*, 24, 294-309. [16 sider]

Wagoner, B., Brescó, I. & Awad, S.H. (2019). *Remembering as a Cultural Process*. New York: Springer. pp. 1-21. [23 sider]

Wagoner, B. & Oldmeadow, J. (2008). Review of Psychoanalysis: Its image and its public by Serge Moscovici. *Social Psychological Review*, 10(1), 55-57 [3 sider]

Sideantal: 1504

Personlighedspsykologi

Modultitel dansk: Personlighedspsykologi

Modultitel engelsk: Personality Psychology

ECTS: 10

Placering

1. Semester

Modulansvarlig

Rasmus Birk, rbirk@ikp.aau.dk

Undervisere

Alfred Sköld, alfred@ikp.aau.dk

Casper Feilberg, feilberg@ikp.aau.dk

Ane Søndergaard Thomsen, anest@ikp.aau.dk

Rasmus Birk, rbirk@ikp.aau.dk

Carsten Rønn, sorbus@ikp.aau.dk

Majse Lind, mlind@ikp.aau.dk

Seminarholdere:

Hold 1 Rasmus Birk

Hold 2 Alfred Sköld

Hold 3-4 Jørn Ry Hansen

Hold 5-6 Carsten Rønn

Type og sprog

Kursusmodul

Dansk

Mål

Den studerende skal gennem modulet kunne demonstrere:

Viden:

- centrale og klassiske teorier om menneskets personlighedsdannelse, samt metoder til undersøgelse af personligheden
- videnskabelige psykologiske begreber vedrørende personlighed i videnskabshistorisk belysning.
- forholdet mellem teori og empiri inden for personlighedspsykologi.

Færdigheder:

- at identificere og anvende centrale temaer og teorier inden for det personlighedspsykologiske område.
- at anvende metode, design og resultater inden for den personlighedspsykologiske forskning, og

- at vurdere relevante tilgange til undersøgelse af personligheden, herunder observation, interview og test og
- at formidle personlighedspsykologiske problemstillinger i psykologfaglige sammenhænge.

Kompetencer:

- at anvende ovenstående viden og færdigheder til at undersøge og diskutere personligheds-psykologiske problemstillinger, fænomener og forklaringsmodeller, ved brug af relevant teori, empiri og metode på en selvstændig, velargumenteret, nuanceret og kritisk måde
- at håndtere teori og empiri i kritisk diskussion af personlighedspsykologiske problemstillinger, forklaringsmodeller, fænomener og centrale temaer
- at knytte viden om personlighed til praktiske, konkrete og dagligdags problemstillinger
- selvstændigt at kunne tage ansvar for egen faglig udvikling.

Omfang og forventet arbejdsindsats:

10 ECTS svarer til 270 timers arbejdsindsats og fordelingen fremstilles skematisk nedenfor. Undervisningen i personlighedspsykologi foretages som auditorie-forelæsninger for alle studerende, samt via seminarhold (som i socialpsykologi).

Aktivitet	Timer
12 forelæsninger á 2 timer, 4 forelæsninger á 4 timer	40
10 Seminargange á 2 timer	20
Læsning og forberedelse	173
Eksamen	37
I alt	270 timer

NB: lektioner tælles som timer

Antal forelæsninger: Faget består af 16 forelæsninger. Den første og den sidste forelæsning fungerer hhv. som introduktion og afslutning, mens de mellemliggende forelæsninger introducerer og diskuterer personlighedspsykologiske teorier og metoder. Udover de 16 forelæsninger er der mulighed for at deltage på et seminarhold, hvor der lægges vægt på aktive diskussioner og kritiske refleksioner over personlighedspsykologi, pensum til faget mv.

Antal forelæsningshold: 1

Antal seminargange: 10

Antal seminarhold: 6

Deltagerforudsætninger

Den studerende er optaget på psykologistudiet ved Aalborg Universitet

Modulaktiviteter

Kursusgang	Varighed	Titel	Ansvarlig
1. Forelæsning	2x45 min.	Introduktion til personlighedspsykologi	Rasmus Birk
2. Forelæsning	2x45 min.	Psykoanalytiske grundbegreber	Alfred Sköld
3. Forelæsning	2x45 min.	Psykoanalytisk personlighedsstruktur	Alfred Sköld
4. Forelæsning	2x45 min.	Objekt-relationsteoretiske perspektiv på personligheden	Casper Feilberg
1. seminar	2x45 min. (6 seminarhold)		Alfred Sköld Rasmus Birk Jørn Ry Hansen Carsten Rønn
5. Forelæsning	2x45 min.	Klassisk og radikal behaviorisme	Rasmus Birk
2. seminar	2x45 min. (6 seminarhold)		Alfred Sköld Rasmus Birk Jørn Ry Hansen Carsten Rønn
6. Forelæsning	2x45 min.	Humanistiske og eksistentiel-humanistiske perspektiver på personligheden	Casper Feilberg
3. seminar	2x45 min. (6 seminarhold)		Alfred Sköld Rasmus Birk Jørn Ry Hansen Carsten Rønn
7. Forelæsning	2x45 min.	Eksistentiel-fænomenologiske perspektiver på personligheden	Casper Feilberg
4. seminar	2x45 min. (6 seminarhold)		Alfred Sköld Rasmus Birk Jørn Ry Hansen Carsten Rønn
8. Forelæsning	2x45 min.	Posthumanistiske perspektiver på personligheden	Alfred Sköld
5. seminar	2x45 min. (6 seminarhold)		Alfred Sköld Rasmus Birk Jørn Ry Hansen Carsten Rønn
9. Forelæsning	4x45 min.	Kognitive aspekter af personligheden	Carsten Rønn
10. Forelæsning	2x45 min.	Socialkognitive perspektiver på personligheden	Casper Feilberg
6. seminar	2x45 min. (6 seminarhold)		
11. Forelæsning	4x45 min.	Trækteori	Ane Søndergaard Thomsen
7. seminar	2x45 min. (6 seminarhold)		Alfred Sköld Rasmus Birk Jørn Ry Hansen Carsten Rønn
12. Forelæsning	4x45 min.	Biologiske aspekter af personligheden	Ane Søndergaard Thomsen
8. seminar	2x45 min. (6 seminarhold)		Alfred Sköld Rasmus Birk Jørn Ry Hansen

			Carsten Rønn
13. Forelæsning	2x45 min.	Narrativ Identitet og socialkonstruktionisme	Majse Lind
14. Forelæsning	2x45 min.	Dynamiske perspektiver på personlighed	Majse lind
9. Seminar	2x45 min. (6 seminarhold)		Alfred Sköld Rasmus Birk Jørn Ry Hansen Carsten Rønn
15. Forelæsning	2x45 min.	Tværkulturelle perspektiver på personligheden	Ane Søndergaard Thomsen
10. seminar	2x45 min. (6 seminarhold)		Alfred Sköld Rasmus Birk Jørn Ry Hansen Carsten Rønn
16. Forelæsning	2x45 min.	Opsummering og afrunding	Rasmus Birk

Eksamen

Prøven er en bunden 7-dages hjemmeopgave, hvor den studerende på baggrund af en stillet opgaveformulering skal besvare et eller flere spørgsmål inden for fagområdet. Opgaven skal være mellem 7-10 normalsider. Bedømmes på 7-trinsskalaen. Der tilbydes individuel mundtlig feedback til den studerende efter resultatet af eksamen foreligger.

Forelæsningsmanchet/Pensum:

1. Forelæsning: Introduktion til personlighedspsykologi

2 timer v/ Rasmus Birk

Denne forelæsning vil fungere som en overordnet introduktion til kurset i personlighedspsykologi (herunder information om læringsmål, kursets opbygning, samt eksamen). Jeg vil tillige give en kort introduktion til hvad personlighedspsykologi er, og en række centrale tematikker og spørgsmål i faget (som uddybes i 2. forelæsning)

Forelæsningens pensum:

- Ewen, R.B. (2014). Introduction. Theories of personality (Chapter 1). In *An introduction to theories of personality*. (7th ed., pp. 3-9). Mahwah, New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates [7 s.]
- McAdams, D. P. (1997). Chapter 1—A Conceptual History of Personality Psychology. In R. Hogan, J. Johnson, & S. Briggs (Eds.), *Handbook of Personality Psychology* (pp. 3–39). Academic Press. [29 sider] <https://www-sciencedirect-com.zorac.aub.aau.dk/science/article/pii/B9780121346454500020>
- McAdams, D.P. (2009). Chapter 1. Studying the person. In *The person. An introduction to the science of personality psychology* (5th ed., pp.2-26). Hoboken, NJ: John Wiley & Sons [25 s.]

2. forelæsning: Psykoanalytiske grundbegreber

2 timer v/ Alfred Sköld

I denne forelæsning gives en indføring i metapsykologien og de psykoanalytiske grundbegreber med udgangspunkt i grundbogen og en af Freuds mest kendte forelæsnings. I forlængelse af Kopernikus og Darwin, udgør Freuds tanker om psyken den tredje store krænkelser af tanken om en form for menneskelig ophøjethed. Ifølge psykoanalysen er bevidstheden ikke centrum for psyken, som derimod er konstitueret af en række dele, der befinder sig i konstant konflikt med hinanden. Meget af vores psykiske liv er ubevidst, og den psykoanalytiske behandlingsmetode og tilhørende begrebsapparat, er et forsøg på at forstå disse dunkle sider af mennesket. Erikssons tekst udvikler tanken om psykoanalysen som en "videnskab om subjektiviteten", og giver en indføring i både videnskabsteoretiske og praksisorienterede spørgsmål.

Forelæsningens pensum

- Ewen, R. B. (2010). *An Introduction to Theories of Personality*. Chapter 2: Sigmund Freud, s. 11- 48 [34 s.]
- Freud, S. (1933). *Forelæsning 31: Den psykiske personligheds bestanddele*. s. 50-67 [17 s.]
- Eriksson, J. (2012) Freud's metapsychology—the formal a priori of psychoanalytic experience, *The Scandinavian Psychoanalytic Review*, 35:1, 21-34. <https://doi.org/10.1080/01062301.2012.10592377> [13 s.]

3. forelæsning: Psykoanalytisk personlighedsstruktur

2 timer v/ Alfred Sköld

I denne forelæsning fokuserer vi nærmere på den psykoanalytiske forståelse af personligheden. Hvordan bliver vi til de mennesker vi er? Hvad kan psykoanalysen lære os om den måde, hvorpå psyken er struktureret? Til hvilken grad er vores tidlige erfaringer styrende for, hvordan vi lever vores liv i voksen alder? Med udgangspunkt i McWilliams og den grundlæggende psykoanalytiske tanke om, at det afvigende og patologiske kan lære os noget om den generelle psykiske konstitution, undersøger vi det neurotisk-borderline-psykotiske personlighedsspektrum. På baggrund af Lear og Eriksson stiller vi spørgsmålet om, hvordan man lever et godt liv på trods af de vanskeligheder, som en dynamisk forståelse af psyken ligger til grund for.

Forelæsningens pensum

- McWilliams, N. (2011). *Psychoanalytic Diagnosis – Understanding Personality Structure in the Clinical Process*. Chapter 3: Developmental Levels of Personality Organization, s. 43-68 [25 s.]
- Lear, J. (2018). *Wisdom Won from Illness – Essays in Philosophy and Psychoanalysis*. Chapter 1: Wisdom Won from Illness, s. 11-29 [17 s.]
- Erikson, E. (2021). *Barnet og samfundet*. Kapitel VII: Otte aldre i menneskets liv, s. 232-259 [26 s.]

4. Forelæsning: Objektrelationsteoretiske perspektiver på personligheden

2 timer v/ Casper Feilberg

I denne forelæsning introduceres objektrelations-teoretiske forståelser af personligheden og dens livslange dannelse, med vægt på Melanie Klein og Wilfred Bions arbejder. Der

fokuseres på sammenhængen mellem barndom (præ-ødipale temaer) og voksenlivet (ødipale temaer), og særligt udvikling af tænkning.

Teksterne rummer krævende fagbegreber, men forelæsningsen vil redegøre for disse og deres anvendelighed til at forstå personligheden hos den unge og voksne. De *præ-ødipale* tematikker har at gøre med barnets tidlige relation til mor og far, som er kendetegnet ved et udifferentieret liv og en gradvis opbyggelse af egen selvforfølelse, og oplevelsen af stærke følelser såsom destruktiv misundelse (jeg vil ha', og du må ikke få!) mv. De senere *ødipale* tematikker handler om processerne med at skabe relationer til andre på et mere modent og differentieret grundlag, med forfølelse for sig selv, og med omtanke for andre samt evnen til modne kærlighedsrelationer. Den unge voksnes tematikker eksemplificeres. Den nye tid kræver håndtering af nye erkendelser, såsom at man ikke er verdens centrum, at man er adskilt fra mor og far og betydningsfulde andre og dog afhængig af dem, at man kan gøre andre ondt (især dem man elsker højest) og mærke stærke (destruktive) følelser og motiver såsom jalousi (ikke længere ren misundelse), ønsker om at konkurrere og at opnå anerkendelse.

Forelæsningsens pensum:

- Gullestad, & Killingmo, B. (2007). *Underteksten. Psykoanalytisk terapi i praksis* (1. udgave), Kapitel 1: Nøglebegreber (pp. 29-66). Akademisk Forlag. [35 sider]
- Hindle, D., & Vaciago, S. M. (Eds.). (1999). *Personality development : A psychoanalytic perspective. Introduction* (pp. 1-12). Taylor & Francis Group. [8 sider]
- Igra, L. (1993). *Objektrelationer og psykoterapi*. Introduktion til Melanie Klient. Uddrag: Indledning (13-14), Melanie Klein (33-44), Psykiske strukturer (99-104). Hans Reitzels Forlag. [22 sider]
- Miller, L. (1999). The transition from late adolescence to young adulthood: Oedipal themes. In D. Hindle & S. M. Vaciago (Eds.), *Personality development : A psychoanalytic perspective* (pp. 138-157). Taylor & Francis Group. [18 sider]

Anbefalet læserækkefølge: Gullestad & Killingmo (2007), Hindle & Vaciago (1999), Miller (1999), Igra (1993)

5. Forelæsning: Behavioristiske aspekter af personligheden

2 timer v/ Rasmus Birk

I denne forelæsning introduceres der til behaviorismen, som i det 20. Århundrede var en væsentlig tradition i psykologien. Behaviorismens betydning for vores forståelse af 'personligheden' introduceres og diskuteres, med fokus på John B. Watson og B. F. Skinner.

Forelæsningsens pensum:

- Ewen, R.B. (2014). Part IV. The Behaviorist Perspective. (Chapter 14) B. F. Skinner. *Radical Behaviorism*. In *An introduction to theories of personality*. (7th ed., pp. 287-315). Mahwah, New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates [29 s.]
- Skinner, B. F. (1953). *Science and Human Behavior*. The Free Press [Kapitel 5, "Operant Behavior", pp.59-90] [31 s.]
- Skinner, B.F. (1990). Can psychology be a science of mind? *American Psychologist*, 45(11), 1206-1210 [5 s.]

6. forelæsning: Humanistiske og eksistentiel-humanistiske perspektiver på personligheden

2 timer v/ Casper Feilberg

Inden for den amerikanske personlighedspsykologi udgjorde humanistisk psykologi 'the third force in psychology' efter psykoanalysen og behaviorismen, og dermed et nyt paradigme. Forelæsningen fokuserer især på Rogers banebrydende arbejde med at udmejsle ikke alene en ny forståelse af personligheden, men også en metodemæssigt bredere tilgang til udviklingen af viden om mennesket, især via kvalitative metoder såsom interview.

Selvom de eksistentielle rødder stammer fra europæisk og kontinentale traditioner, har eksistentielle perspektiver fundet stor interesse fra amerikanske psykologer og forskere, og det har ført til skabelsen af en eksistentiel-humanistisk tradition via eksponenter som Rollo May og Irvin D. Yalom. Særligt Yaloms eksistentielle forståelse af mennesket præsenteres og diskuteres.

Forelæsningens pensum:

- Ewen, R.B. (2014). *An introduction to theories of personality*. Carl R. Rogers. Self-Actualization Theory (Chapter 9). (7th ed., pp. 183-199). Mahwah, New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates [16 sider].
- Jacobsen, B. (2014). Humanistiske og eksistentielle teorier om personligheden. I: S. Køppe & J. Dammeyer (Eds.), *Personlighedspsykologi – En grundbog om personlighed og subjektivitet*, s. 119-142. Hans Reitzels Forlag. [20 sider]
- Outhwaite, W. (1997). *Habermas. En kritisk introduktion*, (Erkendelse og interesse, pp. 35-36). Hans Reitzels Forlag, København. [2 sider]
- Rogers, C. R. (1992 [1957]). The necessary and sufficient conditions of therapeutic personality change. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 60(6), 827–832. <https://doi-org.zorac.aub.aau.dk/10.1037/0022-006X.60.6.827> [7 sider]
- May, R. & Yalom, I. (2005). Existential psychotherapy. In: R. Corsini & D. Wedding (eds.), *Current psychotherapies* (269-297). Thomson. [19 sider]
- Yalom, I.D. (1980). *Introduction to Existential Psychotherapy*. (Chapter 1), pp. 3–26 New York: Basic Books [23 sider]

Anbefalet læserækkefølge: Jacobsen (2014), Ewen (2014 – ch. 9), Rogers (1992), Yalom (1980), Outhwaite (1997).

7. forelæsning: Eksistentiel-fænomenologiske perspektiver på personligheden 2 timer v/ Casper Feilberg

Denne forelæsning præsenterer et eksistentielt og fænomenologisk perspektiv på personligheden, med udgangspunkt i den kontinentale tradition, der trækker på filosofiske arbejder af tænkere som Kierkegaard, Heidegger og Merleau-Ponty. Det sker ved at præsentere perspektiver fra Laings, van Deurzens og Kellers forståelse af personligheden som en både personlig eksistens og en kollektiv eksistens, med livsverden som baggrund. Bl.a. autenticitetsbegreb bliver diskuteret, og traditionens perspektiver på personligheden stilles over for andre dominerende forståelser af personligheden.

Forelæsningens pensum:

- Keller, K. D. (2012). Lad os nu blive personlige! Om personens felt i erfaringen (indledning). In: K. D. Keller (red.), *Den menneskelige eksistens. Introduktion til den eksistentielle fænomenologi*, s. 9-28. Aalborg Universitetsforlag. [18 sider]
- Keller, K.D. (2015). Autenticitet. In: A. D. Sørensen og K. D. Keller (Eds.), *Psykoterapi og eksistentiel fænomenologi* (153 – 185). Aalborg Universitetsforlag. [31 sider]
- Laing, R. D. (2001). *Det spaltede selv: et eksistentielt studie i tilregnelighed og galskab*. Kapitel 1: Det eksistentiel-fænomenologiske grundlag for en videnskab om personen (pp. 13-24). Hans Reitzels Forlag. [11 sider]
- van Deurzen, E. (2010). *Everyday mysteries (2. ed.)*, Worldviews, paradoxes and dialectics. (Chapter 13). (pp. 131-144). London: Routledge [16 s.]
- Sørensen, A. D. (2009). Eksistentialisme i psykologi, psykoterapi og psykiatri. In: P. H. Amdisen, J. Holst, J. V. Nielsen (eds.), *At tænke eksistensen. Studier i eksistenstænkningens historie og betydning* (pp. 217-236). Aarhus Universitetsforlag. [20 sider]

Anbefalet læserækkefølge: Laing (2001), Sørensen (2009), Keller (2012, 2015), van Deurzen (2010).

8. Forelæsning: Posthumanistiske aspekter af personligheden 2 timer v/ Alfred Sköld

Med udgangspunkt i de seneste årtiers postpsykologiske problematiseringer af personligheden, så som socialkonstruktivisme, poststrukturalisme og nymaterialisme, inviterer denne forelæsning til en kritisk undersøgelse af, hvad det vil sige at være en person i dag. Hvilken betydning har det, og hvilke præmisser og udtalte antagelser hviler det på, når vi taler om "mennesket", "personen", "selvet", "individet", "aktøren", "agenten" eller "subjektet"? Til hvilken grad er den måde vi forstår os selv på forbundet med den historiske kontekst vi lever i? Er tanken om en menneskelig essens – som den klassiske humanisme insisterer på – noget vi bør kæmpe for at bevare, eller bør vi snarere efterstræbe nye måder at være i verden på, som kommer til at overskride disse grænser?

Forelæsningens pensum:

- Braidotti, R. (2012). The Posthuman. Chapter 1: Posthumanism: Life beyond the Self, s. 13-55 [38 s.]
- Staunæs & Juelskjær (2014). Postpsykologisk subjektiveringsteori – Problemet med personligheden version 2.0. I: Køppe & Dammeyer, *Personlighedspsykologi – En grundbog om personlighed og subjektivitet*, s. 315-343. [27 s.]

9. Forelæsning: Kognitive aspekter af personlighedspsykologien

4 timer v/ Carsten Rønn

Forelæsningen præsenterer den kognitive tilgang til forståelsen af personligheden, bl.a. McCann og Pearlmans Constructivist Self Development Theory; A.T. Becks kognitive depressionsteori; Kelly's Personal Construct Theory og Seligmans depressionsteori. Begreber om kognitivt skema; selv-skema; learned helplessness; attributionsstil; copingstrategier; automatiske tanker; kognitive fejl mm behandles i sammenhæng med den kognitive tradition og rammesættes i deres psykologihistoriske sammenhæng. Den kognitive tilgang til personlighed er dybt inspireret af udviklingen i 1950'erne og 1960'erne indenfor kognitionspsykologi. Især får et nyt 'forskningsparadigme' indenfor kognitionspsykologi betydning for udviklingen af det kognitive perspektiv indenfor personlighedspsykologi. Forskningsparadigmet 'information processing' understreger betydningen af den måde en person tænker om sig selv og verden på for personens forestillinger og følelser og i sidste instans personens handlinger. Gennem eksempler på kognitive teorier indenfor personlighedspsykologi og relevante eksempler på kognitive teorier indenfor klinisk psykologi forsøges traditionens væsentligste bidrag til personlighedspsykologi eftervist, reflekteret og demonstreret.

Forelæsningens pensum:

- McCann, I.L. & Pearlman, L.A. (1990). *Psychological trauma and the adult survivor Theory, therapy, and transformation*. New York: Brunner/Mazel, INC. "2. Constructivist self development theory", 10-25 [15 s.]
- Young, J.E. & Rygh, J.L. & Weinberger, A.D. & Beck, A.T. (2014). "Chapter 7 Cognitive therapy for depression", 284-291 [6 s.]. I Barlow, D.H. (Ed.) (2014). *Clinical handbook of psychological disorders Fifth edition*. New York London: The Guilford Press.
- Abramson, L.Y. & Seligman, M.E.P. (1978). Learned Helplessness in humans: Critique and reformulation. In *Journal of Abnormal Psychology, 1978, Vol. 87, No. 1, 49-74. 68-70* [2 s.]
- Beck, A.T. (1976/1991). *Cognitive therapy and the emotional disorders*. London: Penguin Books. "Chapter 1: Common sense and beyond", 6-23 [17 s.]
- Wells, A. & Matthews, G. (2015). *Attention and emotion A clinical perspective*. New York: Psychology Press. "1 Introduction Cognitive theory of emotional disorders", 1-5 [5 s.]
- McAdams, D.P. (2009). *The person an introduction to the science of personality psychology fifth edition*. Wiley A John Wiley & Sons, Inc. "Chapter 8: Self and other: social-cognitive aspects of personality", 301-312 [10 s.] & 321-323 [2 s.] & 328-331 [3 s.] = [I alt 15 s.]
- Poulsen, H. (1972). Kognitiv struktur. Bidrag til studiet af kognitive strukturers betydning for perception og hukommelse. København: Akademisk Forlag. "Introduktion", 11-18 [7 s.]

Supplerende læsning:

- Kelly, G.A. (1955/1963). *A theory of personality The psychology of personal constructs*. New York: W.W. Norton & Company, Inc. "Chapter one Constructive Alternativism", 3-45 [42 s.]

10. Forelæsning: Socialkognitive aspekter af personligheden

2 timer v/ Casper Feilberg

I et opgør med, og som en videreudvikling af, den behavioristiske forståelse af personligheden, udvikler Bandura m.fl. den socialkognitive tradition. Denne tradition medfører en ny forståelse af kognitionens betydning for vores adfærd, af indlæring og rollemodellernes betydning. Forelæsningen præsenterer traditionens centrale begreber, antagelser og forskningsresultater, ikke mindst repræsenteret ved Bandura og Rotters arbejde. Kritiske betragtninger og diskussioner præsenteres. Endelig gives eksempler fra aktuel forskning, som anvender socialkognitive forståelser. Anbefalet læserækkefølge: Ewen (Bandura), Bandura, Rotter & Mulry.

Forelæsningens pensum:

- Bandura, A. (2007). Reflections on an Agentic Theory of Human Behavior. *Tidsskrift for Norsk Psykologforening*, 44(8), 995-1004 [10 s.]
- Ewen, R.B. (2014). *An introduction to theories of personality*, Albert Bandura. Social-Cognitive Theory (Chapter 16). (7th ed., pp. 341-360). Mahwah, New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates [19 s.]
- Rotter, J.B. & Mulry, R.C. (1965). Internal versus external control of reinforcement and decision time. *Journal of Personality and Social Psychology*, 2(4), 598-604 [7 s.]
- Bandura, A., Ross, D., & Ross, S. A. (1961). Transmission of aggression through imitation of aggressive models. *The Journal of Abnormal and Social Psychology*, 63(3), 575–582. <https://doi.org/10.1037/h0045925>

Supplerende litteratur:

- Bandura, A. (2001). Social cognitive theory: An agentic perspective. *Annual review of psychology*, 52(1), 1-26.

11. forelæsning: Trækteori

4 timer ved Ane Søndergaard Thomsen

Forelæsningen diskuterer ideen om at måle og forstå personligheden på basis af et antal faktorer, herunder Big Five modellen. Dernæst præsenteres den efterfølgende kritik, der blandt andet blev kendt under navnet "person-situation debatten" fremført af blandt andre Walter Mischel. Sluttelig præsenteres trækteoriernes indarbejdning af kontekstens betydning i en Fem Faktor Teori, hvorved teorien bliver en moderne syntese.

Trækteoriene anvendes ofte i praksis, fx til rekruttering af medarbejdere, hvorfor anvendelsesperspektivet inddrages og diskuteres.

Anbefalet læserækkefølge: Ewen, Mischel, McCrae & Costa.

Forelæsningens pensum:

- Ewen, R.B. (2014). Part III. The Trait Perspective. (Chapter 12) Gordon W. Allport. Trait Theory & (Chapter 13) Raymond B. Cattell and others. Factor-Analytic Trait Theory. In *An introduction to theories of personality*. (7th ed., pp. 239-286). Mahwah, New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates [48 s.]
- McCrae, R.R., & Costa, P.T. (2008). The Five-Factor Theory of Personality. In O.P. John, R.W. Robins, & L.A. Pervin (Eds.), *Handbook of Personality. Theory and Research*, 3rd ed. (pp. 159-181). New York: The Guilford Press [18 s.]
- Mischel, W. (2004). Toward an integrative science of the person. *Annual Review of Psychology*, 55, 1-22 [19 s.]

12. forelæsning: Biologiske aspekter af personligheden

4 timer ved Ane Søndergaard Thomsen

I denne forelæsning gives en introduktion til de biologiske aspekter af personligheden. Fokus er særligt på, hvorfor og hvordan vi gennem evolutionen har udviklet individuelle forskelle, der bl.a. kommer til udtryk i vores personlighed. Kunne der være et biologisk grundlag for faktorerne i Big Five? Hvorfor er nogle mere neurotiske end andre og hvorfor eksisterer fx psykopatiske træk overhovedet? Og kan det biologiske perspektiv evt. give et perspektiv i forhold til, at nogen undersøgelser viser, at stedfædre er mere voldelige over for spædbørn end biologiske fædre?

Forelæsningen adresserer begrebet arvelighed og hvordan det IKKE er et udtryk for hverken genetisk determinisme eller reduktionisme. Et moderne biologisk perspektiv fremhæver tværtimod, at vores fænotype altid er et resultat af vores genotype i samspil med miljøfaktorer.

Forelæsningens pensum:

- Buss, D.M. (1991). Evolutionary Personality Psychology. *Annual Review of Psychology*, 42, 459-491 [28 s.]
- Buss, D. M. (2009). The great struggles of life: Darwin and the emergence of evolutionary psychology. *American Psychologist*, 64(2), 140-148. DOI: 10.1037/a0013207 [8 s.]
- Daly, M. & Wilson, M.I. (1996). Violence against stepchildren. *Current Directions in Psychological Science*, 5(3), 77-81 [4 s.]
- Kozorovitskiy, Y., Hughes, M., Lee, K., & Gould, E. (2006). Fatherhood affects dendritic spines and vasopressin V1a receptors in the primate prefrontal cortex. *Nature Neuroscience*, 9(9), 1094-1095 [2 s.]
- Zuckerman, M., & Glicksohn, J. (2016). Hans Eysenck's personality model and the constructs of sensation seeking and impulsivity. *Personality and Individual Differences*, 103, 48-52. DOI: 10.1016/j.paid.2016.04.003 [4 s.]

Supplerende læsning:

- Workman, L. & Reader, W. (2021). *Evolutionary Psychology: An Introduction* (4th ed.). Cambridge, UK: Cambridge University Press. doi:10.1017/9781108673044
- Katzenelson, B. (2007). Evolutionspsykologi. I *Klassisk og moderne psykologisk teori* (pp. 301-323). København: Hans Reitzels Forlag [23 sider]

PS. Bogen af Workman og Reader bliver pensum i sin helhed på 3. semester, hvorfor I med fordel kan anskaffe den allerede nu. Jeg vil undervejs henviser en del til, hvor i bogen, I vil kunne finde uddybende viden.

13. Forelæsning: Narrativ identitet og socialkonstruktionisme

2 timer v/ Majse Lind

Forelæsningen præsenterer og diskuterer socialkonstruktionistiske perspektiver på begreberne identitet, selv og personlighed. Vi vil dernæst fokusere på Dan McAdams personlighedsteori med hovedvægt på den narrative identitet samt den nyere kobling af vikarierende livshistorier fremført af Dorthe Thomsen og David Pillemer.

Forelæsningens pensum:

- Bronfenbrenner, U. (1994). Ecological Models of Human Development. In T. Husen & T.N. Postlethwaite (Eds.), *International Encyclopaedia of Education*, 2nd ed., Vol 3 (pp. 1643-1647). Oxford: Pergamon Press
- Burr, V. (2015). Social constructionism. *International Encyclopedia of the Social & Behavioral Sciences* (Second Edition), pp 222-227.
- McAdams, D. P. (1995). What do we know when we know a person?. *Journal of personality*, 63(3), 365-396.
- Thomsen, D. K., & Pillemer, D. B. (2017). I know my story and I know your story: Developing a conceptual framework for vicarious life stories. *Journal of Personality*, 85(4), 464-480.

14. Forelæsning: Dynamiske perspektiver på personligheden

2 timer v/ Majse Lind

Forelæsningen har fokus på intra- og interpersonelle og dynamiske perspektiver på personligheden. Med begrebet "interpersonal complementarity" fremhæver Sadler og kollegaer, hvordan mennesker påvirker hinanden i momentet og over tid. Med rødder tilbage til Harry S. Sullivan fremhæver the Contemporary Interpersonal Theory of personality (CIIT), hvordan personligheden er relationel og afhænger af dynamiske intra- og interpersonelle processer (Dawood et al., 2018). Dunlop (2015) understreger at menneskets personlighed indbefatter mere end blot træk og udfolder, hvordan menneskets mål og den narrative identitet er dynamiske størrelser afhængig af konteksten og den specifikke relation.

Forelæsningens pensum:

- Dawood, S., Dowgwillo, E.A., Wu, L.Z., & Pincus, A.L. (2018). Contemporary integrative interpersonal theory of personality. In V. Ziegler-Hill & T.K. Shackelford. (Eds.), *The SAGE Handbook of Personality and Individual Differences* (pp. 171-200). New York: Guilford.
- Dunlop, W. L. (2015). Contextualized personality, beyond traits. *European Journal of Personality*, 29(3), 310-325.
- Sadler, P., Ethier., & Woody, E. (2011). Interpersonal complementarity. In L. M. Horowitz & Strack (Eds.), *Handbook of interpersonal psychology: Theory, research, assessment and therapeutic interventions* (pp. 123-142). NY: Wiley.

15. forelæsning: Tværkulturelle perspektiver på personligheden

2 timer v/ Ane Søndergaard Thomsen

Forelæsningen præsenterer tværkulturelle forståelser af selvet. Det vil bl.a. blive diskuteret, om de forskellige personlighedspsykologiske begreber giver lige stor mening i alle kulturer.

Forelæsningens pensum:

- Brewer, M. B., & Gardner, W. (1996). Who is this "we"? Levels of collective identity and self-representations. *Journal of Personality and Social Psychology*, 71(1), 83–93 [10 s.]
- Markus, H., & Kitayama, S. (1991). Culture and the self: Implications for cognition, emotion, and motivation. *Psychological Review*, 98(2), 224–253 [25 s.]
- Syed, M. (2021). *Where are Race, Ethnicity, and Culture in Personality Research?* Preprint submitted for review [7 s.]

16. forelæsning: Opsummering og afrunding – personlighedspsykologien fra Freud til i dag

2 timer v/ Rasmus Birk

I denne forelæsning vil vi opsummere og afrunde personlighedspsykologi. Forelæsningens formål er at opsummere og tydeliggøre lighederne og forskellene imellem de personlighedspsykologiske perspektiver, I er blevet præsenteret for.

Forelæsningens pensum:

- Roberts, Brent W., and Hee J. Yoon. 'Personality Psychology'. *Annual Review of Psychology* 73, no. 1 (2022): 489–516. <https://doi.org/10.1146/annurev-psych-020821-114927>.

Samlet pensumliste

Bøger (findes også gratis via AUB):

Ewen, R.B. (2014). *An introduction to theories of personality*. (7. udg.). Mahwah, New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates. Kapitel 1, 2, 9, 12, 14, 16. [I alt ca 153 sider]

Nedenfor dels tekster som den studerende downloader ('klikker sig til') via de markerede 'dybe link' og dels tekster som uploades til Moodle i mappen "Kompendium PDF tekster" (og som er markeret med ☒):

Abramson, L.Y. & Seligman, M.E.P. (1978). Learned Helplessness in humans: Critique and reformulation. In *Journal of Abnormal Psychology*, 1978, Vol. 87, No. 1, 49-74. 68-70 [2 s.]

Bandura, A. (2007). Reflections on an Agentic Theory of Human Behavior. *Tidsskrift for Norsk Psykologforening*, 44(8), 995-1004 [10 s.]
http://www.psykologtidsskriftet.no/index.php?seks_id=28833&a=2

Bandura, A., Ross, D., & Ross, S. A. (1961). Transmission of aggression through imitation of aggressive models. *The Journal of Abnormal and Social Psychology*, 63(3), 575–582. [7 sider] <https://doi.org/10.1037/h0045925>

Beck, A.T. (1976/1991). *Cognitive therapy and the emotional disorders*. London: Penguin Books. "Chapter 1: Common sense and beyond", 6-23 [17 s.]

☒Braidotti, R. (2012). *The Posthuman*. Chapter 1: Posthumanism: Life beyond the Self, s. 13-55 [38 s.]

Brewer, M. B., & Gardner, W. (1996). Who is this "we"? Levels of collective identity and self-representations. *Journal of Personality and Social Psychology*, 71(1), 83–93 [10 s.]
<http://zorac.aub.aau.dk/login?url=http://psycnet.apa.org/journals/psp/71/1/83.pdf>

- α Bronfenbrenner, U. (1994). Ecological Models of Human Development. In T. Husen & T.N. Postlethwaite (Eds.), *International Encyclopaedia of Education*, 2nd ed., Vol 3 (pp. 1643-1647). Oxford: Pergamon Press [4 s.]
- α Burr, V. (2015). Social constructionism. *International Encyclopedia of the Social & Behavioral Sciences* (Second Edition), pp 222-227. [5 s]
- Buss, D.M. (1991). Evolutionary Personality Psychology. *Annual Review of Psychology*, 42, 459-491 [28 s.]
- Buss, D. M. (2009). The great struggles of life: Darwin and the emergence of evolutionary psychology. *American Psychologist*, 64(2), 140-148. DOI: 10.1037/a0013207 [8 s.] <http://psycnet.apa.org.zorac.aub.aau.dk/fulltext/2009-01602-005.pdf>
- Daly, M. & Wilson, M.I. (1996). Violence against stepchildren. *Current Directions in Psychological Science*, 5(3), 77-81 [4 s.]
- α Dawood, S., Dowgwillo, E.A., Wu, L.Z., & Pincus, A.L. (2018). Contemporary integrative interpersonal theory of personality. In V. Ziegler-Hill & T.K. Shackelford. (Eds.), *The SAGE Handbook of Personality and Individual Differences* (pp. 171-200). New York: Guilford. [29 s]
- Dunlop, W. L. (2015). Contextualized personality, beyond traits. *European Journal of Personality*, 29(3), 310-325. [15 s]
- α Erikson, E. (2021). *Barnet og samfundet*. Kapitel VII: Otte aldre i menneskets liv, s. 232-259 [26 s.]
- Eriksson, J. (2012) Freud's metapsychology—the formal a priori of psychoanalytic experience, *The Scandinavian Psychoanalytic Review*, 35:1, 21-34. <https://doi.org/10.1080/01062301.2012.10592377> [13 s.]
- α Freud, S. (1933). Forelæsning 31: Den psykiske personligheds bestandsdele. s. 50-67 [17 s.]
- α Gullestad, & Killingmo, B. (2007). *Underteksten. Psykoanalytisk terapi i praksis* (1. udgave), Kapitel 1: Nøglebegreber (pp. 29-66). Akademisk Forlag. [35 sider]
- Hindle, D., & Vaciago, S. M. (Eds.). (1999). *Personality development : A psychoanalytic perspective*. Introduction (pp. 1-12). Taylor & Francis Group. [8 sider]
- α Igra, L. (1993). *Objektrelationer og psykoterapi*. Introduktion til Melanie Klient. Uddrag: Indledning (13-14), Melanie Klein (33-44), Psykiske strukturer (99-104). Hans Reitzels Forlag. [22 sider]
- α Jacobsen, B. (2014). Humanistiske og eksistentielle teorier om personligheden. I: S. Køppe & J. Dammeyer (Eds.), *Personlighedspsykologi – En grundbog om personlighed og subjektivitet*, s. 119-142. Hans Reitzels Forlag. [20 sider]

- α Keller, K. D. (2012). Lad os nu blive personlige! Om personens felt i erfaringen (indledning). In: K. D. Keller (red.), *Den menneskelige eksistens. Introduktion til den eksistentielle fænomenologi*, s. 9-28. Aalborg Universitetsforlag. [18 sider]
- α Keller, K.D. (2015). Autenticitet. In: A. D. Sørensen og K. D. Keller (Eds.), *Psykoterapi og eksistentiel fænomenologi* (153 – 185) Aalborg Universitetsforlag. [31 sider]
- Kozorovitskiy, Y., Hughes, M., Lee, K., & Gould, E. (2006). Fatherhood affects dendritic spines and vasopressin V1a receptors in the primate prefrontal cortex. *Nature Neuroscience*, 9(9), 1094-1095 [2 s.]
<http://www.nature.com.zorac.aub.aau.dk/neuro/journal/v9/n9/pdf/nn1753.pdf>
- α Laing, R. D. (2001). Det spaltede selv : et eksistentielt studie i tilregnelighed og galskab. Kapitel 1: Det eksistentiel-fænomenologiske grundlag for en videnskab om personen (pp. 13-24). Hans Reitzels Forlag. [11 sider]
- α Lear, J. (2018). *Wisdom Won from Illness – Essays in Philosophy and Psychoanalysis*. Chapter 1: Wisdom Won from Illness, s. 11-29 [17 s.]
- Markus, H., & Kitayama, S. (1991). Culture and the self: Implications for cognition, emotion, and motivation. *Psychological Review*, 98(2), 224–253 [25 s.]
<http://psycnet.apa.org.zorac.aub.aau.dk/journals/rev/98/2/224.pdf>
- McAdams, D. P. (1995). What do we know when we know a person?. *Journal of personality*, 63(3), 365-396. [31 sider]
- McAdams, D. P. (1997). Chapter 1—A Conceptual History of Personality Psychology. In R. Hogan, J. Johnson, & S. Briggs (Eds.), *Handbook of Personality Psychology* (pp. 3–39). Academic Press. [29 sider] <https://www-sciencedirect-com.zorac.aub.aau.dk/science/article/pii/B9780121346454500020>
- α McAdams, D.P. (2009). Chapter 1. Studying the person. In *The person. An introduction to the science of personality psychology* (5th ed., pp.2-26). Hoboken, NJ: John Wiley & Sons [25 s.]
- α McAdams, D.P. (2009). *The person an introduction to the science of personality psychology fifth edition*. Wiley A John Wiley & Sons, Inc. “Chapter 8: Self and other: social-cognitive aspects of personality”, 301-312 [10 s.] & 321-323 [2 s.] & 328-331 [3 s.] = [I alt 15 s.]
- α McCann, I.L. & Pearlman, L.A. (1990). *Psychological trauma and the adult survivor Theory, therapy, and transformation*. New York: Brunner/Mazel, INC. “2. Constructivist self development theory”, 10-25 [15 s.]
- α McCrae, R.R., & Costa, P.T. (2008). The Five-Factor Theory of Personality. In O.P. John, R.W. Robins, & L.A. Pervin (Eds.), *Handbook of Personality. Theory and Research*, 3rd ed. (pp. 159-181). New York: The Guilford Press [18 s.]

- α May, R. & Yalom, I. (2005). Existential psychotherapy. In: R. Corsini & D. Wedding (eds.), *Current psychotherapies* (269-297). Thomson. [19 sider]
- α McWilliams, N. (2011). *Psychoanalytic Diagnosis – Understanding Personality Structure in the Clinical Process*. Chapter 3: Developmental Levels of Personality Organization, s. 43-68 [25 s.]
- Miller, L. (1999). The transition from late adolescence to young adulthood: Oedipal themes. In D. Hindle & S. M. Vaciago (Eds.), *Personality development : A psychoanalytic perspective* (pp. 138-157). Taylor & Francis Group. [18 sider]
- Mischel, W. (2004). Toward an integrative science of the person. *Annual Review of Psychology*, 55, 1-22 [19 s.]
<http://www.annualreviews.org/doi/pdf/10.1146/annurev.psych.55.042902.130709>
- α Outhwaite, W. (1997). *Habermas. En kritisk introduktion*, (Erkendelse og interesse, pp. 35-36). Hans Reitzels Forlag, København. [2 sider]
- α Poulsen, H. (1972). Kognitiv struktur. Bidrag til studiet af kognitive strukturers betydning for *perception* og hukommelse. København: Akademisk Forlag. "Introduktion", 11-18 [7 s.].
- Roberts, Brent W., and Hee J. Yoon. 'Personality Psychology'. *Annual Review of Psychology* 73, no. 1 (2022): 489–516. <https://doi.org/10.1146/annurev-psych-020821-114927>. [27 sider]
- Rogers, C. R. (1992 [1957]). The necessary and sufficient conditions of therapeutic personality change. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 60(6), 827–832. <https://doi-org.zorac.aub.aau.dk/10.1037/0022-006X.60.6.827> [7 sider]
- Rotter, J.B. & Mulry, R.C. (1965). Internal versus external control of reinforcement and decision time. *Journal of Personality and Social Psychology*, 2(4), 598-604 [7 s.]
- α Sadler, P., Ethier., & Woody, E. (2011). Interpersonal complementarity. In L. M. Horowitz & Strack (Eds.), *Handbook of interpersonal psychology: Theory, research, assessment and therapeutic interventions* (pp. 123-142). NY: Wiley. [19 s]
- α Skinner, B. F. (1953). *Science and Human Behavior*. The Free Press [Kapitel 5, "Operant Behavior", pp.59-90] [31 s.]
- Skinner, B.F. (1990). Can psychology be a science of mind? *American Psychologist*, 45(11), 1206-1210 [5 s.] <http://psycnet.apa.org.zorac.aub.aau.dk/journals/amp/45/11/1206.pdf>
- α Staunæs & Juelskjær (2014). Postpsykologisk subjektiveringsteori – Problemet med personligheden version 2.0. I: Køppe & Dammeyer, *Personlighedspsykologi – En grundbog om personlighed og subjektivitet*, s. 315-343. [27 s.]
- Syed, M. (2021). *Where are Race, Ethnicity, and Culture in Personality Research?* Preprint submitted for review [7 s.]

- ⌘ Sørensen, A. D. (2009). Eksistentialisme i psykologi, psykoterapi og psykiatri. In: P. H. Amdisen, J. Holst, J. V. Nielsen (eds.), *At tænke eksistensen. Studier i eksistenstænkningens historie og betydning* (pp. 217-236). Aarhus Universitetsforlag. [20 sider]

- Thomsen, D. K., & Pillemer, D. B. (2017). I know my story and I know your story: Developing a conceptual framework for vicarious life stories. *Journal of Personality*, 85(4), 464-480 [16 s.]

- van Deurzen, E. (2010). *Everyday mysteries* (2. ed.), Worldviews, paradoxes and dialectics. (Chapter 13). (pp. 131-144). London: Routledge [16 s.]

- ⌘ Wells, A. & Matthews, G. (2015). *Attention and emotion A clinical perspective*. New York: Psychology Press. "1 Introduction Cognitive theory of emotional disorders", 1-5 [5 s.].

- ⌘ Yalom, I.D. (1980). *Introduction to Existential Psychotherapy*. (Chapter 1), pp. 3–26 New York: Basic Books [23 sider]

- ⌘ Young, J.E. & Rygh, J.L. & Weinberger, A.D. & Beck, A.T. (2014). "Chapter 7 Cognitive therapy for depression", 284-291[6 s.]. I Barlow, D.H. (Ed.) (2014). *Clinical handbook of psychological disorders Fifth edition*. New York London: The Guilford Press.

- Zuckerman, M., & Glicksohn, J. (2016). Hans Eysenck's personality model and the constructs of sensation seeking and impulsivity. *Personality and Individual Differences*, 103, 48-52. DOI: 10.1016/j.paid.2016.04.003 [4 s.] [https://www-sciencedirect-com.zorac.aub.aau.dk/science/article/pii/S0191886916302562?via%3Dihub](https://www.sciencedirect.com.zorac.aub.aau.dk/science/article/pii/S0191886916302562?via%3Dihub)

I alt ca. 1000 sider.

Problembaseret læring

Modultitel dansk: Problembaseret læring

Modultitel engelsk: Problem-based learning

ECTS: 5

Placering

1. Semester

Modulansvarlig

Casper Feilberg (feilberg@ikp.aau.dk)

Undervisere

Casper Feilberg (feilberg@ikp.aau.dk)

Charlotte Wegener (cw@ikp.aau.dk)

Seminarholdere

Seminarhold 1: Casper Feilberg (feilberg@ikp.aau.dk)

Seminarhold 2: Bo Allesøe Christensen (boallesoe@ikp.aau.dk)

Seminarhold 3: Nik Kharlamov (nik@ikp.aau.dk)

Seminarhold 4: NN

Seminarhold 5: NN

Seminarhold 6: NN

Type og sprog

Kursusmodul og projektmodul.

Dansk.

Mål

Modulet omfatter en introduktion til problembaseret læring og projektarbejde, herunder problemformulering, akademisk skriftlig fremstilling, strukturering af akademiske undersøgelsesprocesser, vejledning og gruppearbejde.

LÆRINGSMÅL

Viden:

Den studerende skal gennem modulet opnå grundlæggende viden om

- teoretiske perspektiver på problembaseret læring som pædagogisk praksis
- metodologiske refleksioner forbundet med en videnskabelig undersøgelse af en problemstilling teoretisk og empirisk, fx i form af undersøgelsesdesign
- sammenhængen mellem valget af fænomen/problemstilling, forskningsspørgsmål, erkendelsesinteresse, forskningsformål (beskrive, forstå, forklare, forudsige osv.), metode og evt. forskningsparadigme, samt disse valgs betydning for undersøgelsens resultater

- samarbejds-mæssige og processuelle muligheder og problemstillinger ved projekt- og gruppearbejdet med medstuderende og vejleder
- planlægning af projektforsløb, akademisk skrivning og formalia
- forventninger til rollen som universitetsstuderende på et PBL-universitet, til projektgruppen samt til vejledersamarbejdet

Færdigheder:

Den studerende skal gennem modulet opnå færdigheder i:

- at identificere og formulere en relevant problemstilling inden for det samfunds- og humanvidenskabelige område
- at beskrive og begrunde teori- samt metodevalg med henblik på den valgte problemstilling
- at indsamle og anvende relevant viden eller empiri i forhold til undersøgelsen af den valgte problemstilling
- at formulere og reflektere over problemstillinger og muligheder ved problembaserede læringsforsløb individuelt og i gruppesammenhæng, bl.a. i form af projektprocesbeskrivelse
- at formidle og udvise et bredt kendskab til problembaseret læring som pædagogisk tilgang, (sam-)arbejdsform og videnskabelig erkendelsesproces til fagfæller og ikke-specialister

Kompetencer:

Den studerende skal gennem modulet opnå kompetencer til

- at anvende ovenstående viden og færdigheder til at indgå i fagligt samarbejde om undersøgelsen af komplekse problemstillinger ved hjælp af den problemorienterede og projektorgeriserede tilgang på en selvstændig, professionel og selvrefleksiv måde
- at tilrettelægge og gennemføre et problembaseret projektforsløb i studie- og arbejdssammenhænge på en metodologisk reflekteret måde
- at identificere egne læringsbehov og selvstændigt tage ansvar for egen faglige udvikling som lærende på et PBL-universitet.

Fagindhold og sammenhæng med øvrige moduler/semestre

I PBL-modulet arbejder studerende sammen i PBL-grupper omkring udarbejdelsen af både PBL-projektet, PBL refleksionsopgaven (bilag) og Procesbeskrivelsen (bilag). Alle tre elementer er forudsætninger for deltagelse i den mundtlige gruppeeksamen, som udgør modulets mundtlige eksamen i lyset af det skriftlige arbejde.

PBL-projektet er en projektgruppes selvvalgte undersøgelse af en relevant problemstilling via kvalitativ empiri og metoden deltagerobservation. PBL-projektets temaramme er "Social- og personlighedspsykologiske fænomener i hverdagslivet", og den valgte problemstilling undersøges endvidere i forlængelse af socialpsykologisk teori og personlighedspsykologisk teori – semestrets to andre kursusmoduler. PBL-modulet træner herved den studerende i at arbejde problemorienteret, dvs. udvælge, redegøre og anvende teorier og metoder i forhold til at undersøge en aktuel problemstilling.

PBL refleksionsopgaven er en stillet opgave, som PBL-gruppen skal besvare via en fælles besvarelse. Opgaveformuleringens spørgsmål leder til et arbejde med pensum, som skal støtte og klæde gruppen på til det forestående projektarbejde, samt til at kende og diskutere

centrale begreber og dilemmaer omkring PBL og det problemorienterede projektarbejde. Besvarelsen lægges som bilag ved PBL-projektet.

Procesbeskrivelsen udgør en skriftlig og teoretisk understøttet beskrivelse og undersøgelse af samarbejdet og erkendelsesprocessens udvikling under projektføreløbet. Samarbejde og håndtering af konfliktsituationer og blikket for de processuelle aspekter af gruppearbejdet udgør væsentlige færdigheder hos den professionelle psykolog.

PBL-modulets projekt og opgave udgør de første skriftlige aktiviteter, som studerende møder på studiet. Vejlederen støtter processen, men det er gruppens ansvar at arbejde med stoffet og nå de indlagte deadlines. PBL-modulets undervisning og hands-on aktiviteter er organiseret således, at det sikrer en introduktion til de forståelser og den videnskabelige indstilling, som de to andre kurser forudsætter ved deres eksamen.

PBL-modulet giver den studerende viden om, færdigheder i og kompetencer til at arbejde problemorienteret, gruppeorganiseret, med forståelse for akademisk formalia. Omdrejningspunktet er imidlertid kompetencerne til at identificere en relevant problemstilling, at undersøge den og afrapportere undersøgelsen og dens resultater, dvs. at redegøre for den anvendte teori og metode, at analysere og fortolke empirien via teori, og at diskutere den anvendte teori, empiri og metode samt undersøgelsens resultater på en selvstændig og selvkritisk måde.

Omfang og forventet arbejdsindsats

7 forelæsninger (6 x 2 timer, 1 x 4 timer), 4 projekt-seminargange (4 x 2 timer ved projektvejleder), 1 x 4 timer ved underviser.

Projektvejledning, gruppevis.

Selvstændigt projekt- og gruppearbejde på campus mv.

Skriftlige produkter: Udarbejdelse af PBL-projekt, PBL-refleksionsopgave og Procesbeskrivelse.

Eksamen

Mundtlig gruppeeksamen med intern censur.

En væsentlig del af kurset er gruppearbejde, hvor man deltager aktivt og bidrager til det fælles projektarbejde på campus mv. Forelæsninger og seminarer understøtter projektarbejdet og dermed tilegnelsen af kursets viden, færdigheder og kompetencer. Det indbefatter ikke mindst et selvstændigt arbejde med kursets pensum som giver den fornødne viden. Da semesterstarten ofte er hektisk, kan pensummet til de første forelæsninger med fordel læses i så god tid som muligt, evt. inden semesterstart. Anskaf derfor de to pensumbøger i god tid. Kompendietekster kan findes i PBL modulets kursusrum på Moodle som PDF filer eller som links.

Ud over pensum opfordres studerende til at læse:

- Studiehåndbogen (denne forventes læst inden kursets start, særligt afsnit 2 vedr. formalia, downloades på www.psykologi.aau.dk).
- Eksempel på PBL-projekt (offentliggøres på modulets kursusrum på Moodle sidst i august).

5 ECTS svarer til 135 timers arbejdsindsats, og disse forventes fordelt på følgende måde:

Aktivitet	Timer
7 forelæsninger (i alt 14 timer)	14

1 undervisning og plenumseminar v/underviser (1x4 timer, to hold)	4
4 seminargange ved projektvejleder (4 x 2 timer), 1 plenumseminargang ved underviser	10
Projektvejledning (6-mands gruppe)	10,5
Læsning og projektarbejde	94,5
Gruppeeksamen	2

NB: lektioner tælles som timer.

Antal forelæsninger: 7 forelæsningsgange

Antal forelæsningshold: 1

Antal seminartimer: 14, deraf 10 timer ved projektvejleder samt 4 timer ved underviser

Antal projektvejleder-seminarhold: 6 (ca. 25 studerende pr hold)

Antal underviser-plenumseminarhold (seminar A): 2 (75 studerende pr hold)

Deltagere

Studerende på 1. semester (bachelor i psykologi)

Deltagerforudsætninger

Bachelorstuderende ved psykologistudiet

Modulaktiviteter (kursusgange med videre)

Aktivitet	Tidsslot	Titel	Underviser/ Seminarholder
1 Forelæsning	2 x 45 min.	Forelæsning: Introduktion til modulet. Om projektrapporten.	Casper Feilberg
2 Forelæsning	2 x 45 min.	Forelæsning: Metodologiske aspekter af videnskabelig undersøgelse. Projekt-psykologi del 1.	Casper Feilberg
Projektvejleder-seminar 1	2 x 45 min.	Seminar: Diskussion af PBL eksempel-projekt (se Moodle). Refleksioner omkring gruppeprocessen og det at være studerende. Projektarbejdet starter blidt op: Grupper deler de første ideer til projektets problemstillinger, men vægten er på de metodologiske begreber som er centrale for forberedelsen af en empirisk undersøgelse.	Projektvejlederen
3 Forelæsning	2 x 45 min.	Forelæsning: Teorier om Problembaseret læring og problemorienteret projektarbejde (Aalborg modellen): aktuel forskning og diskussioner. Om PBL refleksionsopgaven.	Casper Feilberg
Seminar A ved underviser	Afholdes to gange af 4x45 min.	<i>Dannelsesworkshop</i> om værdier og processer forbundet med at blive psykolog.	Casper Feilberg
4 Forelæsning	2 x 45 min.	Empiriformer (kvalitativ vs. kvantitativ), teoriens funktion, deltagerobservation som metode, etik, mediemateriale og autoetnografi	Casper Feilberg
Projektvejleder-seminar 2	2 x 45 min.	Seminar: Summøvelse: aktuelle problemstillinger omkring projektarbejde? Feedback på gruppernes udkast til PBL refleksionsopgaven.	Projektvejlederen
5 Forelæsning	2 x 45 min., efterfulgt af 2x 45 min plenum-seminar.	Forelæsning: Akademisk skrivning, Projekt-psykologi del 2 (samarbejde, kommunikation, konflikthåndtering). Om Procesbeskrivelsen.	Casper Feilberg
6 Forelæsning	2 x 45 min.	Forelæsning: Kreativ analytisk skrivning.	Charlotte Wegener
7 Forelæsning	2 x 45 min.	Om teori og fortolkning af empiri. Akademisk formidling. Om eksamen. Opsamling.	Casper Feilberg
Projektvejleder-seminar 3	2 x 45 min.	Seminar: Diskussion af tekstudkast af PBL gruppernes projekt: refleksioner omkring teori, empiri og analyse.	Projektvejlederen

Projektvejleder-seminar 4	2 x 45 min.	Seminar: Diskussion af tekstudkast af PBL gruppernes projekt: refleksioner omkring teori, empiri og analyse. Spørgsmål vedr. eksamen.	Projektvejlederen
----------------------------------	-------------	---	-------------------

Eksamen

Mundtlig prøve pba. Projekt i Problembaseret læring, bedømt bestået/ikke bestået. Prøven har form af en samtale mellem den studerende, eksaminator og censor på baggrund af semestrets PBL-projekt. Projektet omhandler en selvvalgt og vejledergodkendt problemstilling inden for semestrets temaramme, med en Procesbeskrivelse og en PBL-refleksionsopgave vedlagt som bilag.

Omfang: Projektrapporten skal være på mindst 4 normalsider og højst 5 normalsider pr. studerende. Ved en 5-personers gruppe giver det en projektrapport på mellem 20-25 normalsider. Bilag i form af Procesbeskrivelsen og PBL refleksionsopgaven tæller ikke med i forhold til disse max side-angivelser.

60 sider udgør selvvalgt, vejledergodkendt litteratur i forbindelse med projektet.

Grundlaget for vurderingen af den enkelte studerendes præstation (bestået/ ikke bestået) ved den mundtlige gruppeeksamen, og kommer bl.a. til udtryk ved:

- Skriftligt grundlag:
 - Det skriftlige PBL-projekt omkring en selvvalgt problemstilling (fælles)
 - Bilag: PBL refleksionsopgaven, som anvender dele af PBL modulets pensum (fælles)
 - Bilag: Procesbeskrivelsen, omhandler gruppeprocessen (fælles)
- Mundtligt grundlag, ved gruppeeksamen:
 - Individuelt 5 min. eksamensoplæg (individuelt)
 - Den enkeltes bidrag til den fælles mundtlige diskussion under eksamen (individuelt)

Afleveringsform og – tidspunkt: Projektet inkl. bilag afleveres i Digital Eksamen. Se dog de altid gældende regler i dokumenterne "Vigtige datoer" og "Formalia vedr. prøver".

Eksamensplan: Der gives besked via Moodle.

Forelæsningsmanchet/Pensum:

1. Forelæsning: Introduktion til modulet. Præsentation af metodologiske aspekter af videnskabelig undersøgelse del 1.

2 timer v/ Casper Feilberg

Forelæsningen rummer to elementer:

1) Introduktion til PBL-modulet, dvs. undervisningsformerne: forelæsningsne, seminarerne, projektføreløbet og projektvejledningen, og de tre skriftlige produkter: PBL-projektet og PBL

refleksionsopgaven samt Procesbeskrivelsen, og opstart på projektarbejdet + Projekt-psykologi del 1 (forventningsafstemning). Processen udgør et lige så vigtigt element som produktet ved PBL-modulet.

2) Præsentation af de metodologiske overvejelser som bidrager til, at en empirisk, kvalitativ undersøgelse kan kaldes videnskabelig og solid. En undersøgelse kan opdeles i en forberedelsesfase, en aktiv empiriindhentningsfase og en afrapporteringsfase. I skal kende alle aspekter ved faserne på forhånd, for at kunne handle og begrunde jeres valg hensigtsmæssig, under jeres undersøgelse og projektførløb. Endelig beskrives forskningsdesignets struktur og funktion, nemlig at sikre indhentningen af relevant empirisk materiale i lyset af undersøgelsens problemformulering/forskningsspørgsmål (se Blaikie, 2009).

Læs desuden eksempel PBL-projektet, da det giver indblik i, hvordan de forskellige tekster og forelæsninger kan bidrage til jeres projekt og jeres undersøgelse.

Forelæsningens pensum (pædagogisk rækkefølge):

- Blaikie, N. (2009). *Designing Social Research. The logic of anticipation*. [Introduction + Kap. 1, pp. 1-11, 12-26+33-34]. Polity [27 sider]
[Denne tekst beskriver grundlæggende begreber, som er hjælpsomme når man skal undersøge en problemstilling via empiri på et videnskabeligt grundlag, ligesom I skal gøre i jeres PBL-projekt. Man skelner mellem forberedelsesfase, aktiv empiriindhentningsfasen og afrapporteringsfasen. Se bare bort fra afsnittet om Research Proposals i kapitel 1.]
- Blaikie, N. (2007). *Approaches to social inquiry*, 2. ed. (Afsnit om abduktion fra kapitel 3: Advancing knowledge using four research strategies, pp. 88-99), Polity. [10 sider]
[Dette uddrag beskriver 'The abductive research strategy', med vægt på bl.a. Weber og Giddens. Den udgør en af de to anbefalede forskningsstrategier ved PBL-projektet]
- Holgaard, J. E., Ryberg, T., Stegeager, N., Stentoft, D. & Thomassen, A. O. (2020). *PBL - Problembaseret læring og projektarbejde ved de videregående uddannelser*. 2. udgave. Samfundslitteratur.
[Kapitel 1: Hvad er Problembaseret læring?, kapitel 2: Om problemer og problemformuleringer. Om projektets rammer og indre struktur (hovedafsnit), samt ikke mindst problemformulerings funktion.]

2. Forelæsning: Præsentation af metodologiske aspekter af videnskabelig undersøgelse del 2. Projekt-psykologi del 1.

2 timer v/ Casper Feilberg

Fortsættelse af:

2) Præsentation af de metodologiske overvejelser som bidrager til, at en empirisk, kvalitativ undersøgelse kan kaldes videnskabelig og solid.

Forelæsning 1+2 introducerer til den abduktive forskningsstrategi (jf. Blaikie, 2007), samt til forskningsparadigmet hermeneutisk fænomenologi (Gadamer, Habermas: praktisk erkendelsesinteresse, jf. Feilberg 2014a, Højberg, 2013). Der redegøres for Habermas' tre erkendelsesinteresser, som præciserer en undersøgelses formål.

Deltagerobservation introduceres, herunder skelnen mellem observation som teknik, og observation som design (deltagerobservation), som relateres til hhv. den tekniske erkendelsesinteresse, og den praktisk-forstående erkendelsesinteresse.

Om forventningsafstemning og gruppearbejde.

Forelæsningsens pensum (pædagogisk rækkefølge):

- Feilberg, C. (2014a). *Dannelsen af en psykologisk og videnskabelig habitus hos psykologistuderende*. Kapitel: Om erkendelsesinteresser, pp. 130f, 136f, 144-159. Academic Books. Publiceret på www.livsverden.dk/feilberg. [19 sider]
[Hvordan kan man forstå videnskabelighed inden for psykologien? Frem for at differentiere videnskab ud fra enten metoden eller forskningsgenstanden, foreslår Habermas at skelne mellem forskellige erkendelsesinteresser. En erkendelsesinteresse er en kombination af et forskningsformål og bestemte metoder, som forskeren går ud fra, når han skaber forskning. Habermas skelner mellem en teknisk, en praktisk og en frigørende erkendelsesinteresse, og de er karakteristisk for en hhv. naturvidenskabelig, humanvidenskabelig og samfundsvidenskabelig undersøgelse af et fænomen. Hver har de forskellige forskningsformål, metodiske principper og resultater.]
- Højberg, H. (2013). Hermeneutik: Forståelse og fortolkning i samfundsvidenskaberne. I L. Fuglsang, P. B. Olsen, & K. Rasborg (Red.), *Videnskabsteori i samfundsvidenskaberne: på tværs af fagkulturer og paradigmer* (3. udg., s. 289–324). Frederiksberg: Samfundslitteratur. [33 sider]
[Hermeneutik findes i en epistemologisk tradition (Weber) og en ontologisk og fænomenologisk tradition (Gadamer, Ricoeur). Der vil være fokus på sidstnævnte mht. at forstå træk ved humanvidenskabelig forskning og undersøgelse. Den hermeneutiske cirkel og begrebet og forståelsesproces og forforståelse, udgør en af de to anbefalede forskningsstrategier ved PBL-projektet].
- Holgaard, J. E., Ryberg, T., Stegeager, N., Stentoft, D. & Thomassen, A. O. (2020). *PBL - Problembaseret læring og projektarbejde ved de videregående uddannelser*. 2. udgave. Samfundslitteratur.
[Kapitel 4: Forventningsafstemning].
- Pedersen, M.; Klitmøller, J. & Nielsen, K. (2012): En rehabilitering af deltagerobservationer i psykologien. I: Pedersen, M.; Klitmøller, J. & Nielsen, K (red). *Deltagerobservation. En metode til undersøgelse af psykologiske fænomener*. København: Hans Reitzels Forlag. [16 sider]
[Om observation. Bemærk distinktionen mellem observation som teknik, og observation som design (deltagerobservation). Artiklen beskriver også designovervejelser mht. planlægning og gennemførelse af deltagerobservation.]

3. forelæsning: Indføring i problembaseret læring, aktuel forskning og diskussioner.

2 timer v/ Casper Feilberg

Hvad kan man forstå ved problembaseret læring? Der er i forskningslitteraturen stor uenighed om, hvad man skal forstå ved begrebet problembaseret læring, stillet over for Aalborg Universitets (og RUCs) tradition med problemorienteret projektarbejde. Fænomenets historie undersøges, og de forskellige teoretiske udlægninger af problembaseret læring skitseres. I tråd med ånden i problembaseret læring afsluttes forelæsningsen med en skitsering af PBL refleksionsopgaven – de studerendes mulighed for at diskutere og tage personligt stilling til problembaseret læring i lyset af pensums forskellige teoretiske perspektiver (gruppeopgave).

Forelæsningsens pensum (pædagogisk rækkefølge):

- Holgaard, J. E., Ryberg, T., Stegeager, N., Stentoft, D. & Thomassen, A. O. (2020). *PBL - Problembaseret læring og projektarbejde ved de videregående uddannelser*. 2. udgave. Samfundslitteratur.
[Kapitel 1. Disse afsnit introducerer til problembaseret læring som princip, som konkret praksis, og endelig som en måde at understøtte studerendes tilegnelse af relevante arbejdsmarkedskompetencer]
- Kolmos, A., & de Graaff, E. (2014). Problem-Based and Project-Based Learning in Engineering Education: Merging Models. In A. Johri, & B. M. Olds (Eds.), *Cambridge Handbook of Engineering Education Research* (pp. 141-161). Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/CBO9781139013451.012> [20 sider]
[Problembaseret læring forstået ud fra et ingeniøruddannelses-perspektiv. Men er denne udlægning helt dækkende for et psykologistudie?]
- Andersen, A. S. & Kjeldsen, T. H. (2015). Theoretical Foundations of PPL at Roskilde University. In: A. S. Andersen & S. B. Heilesen (eds.) *The Roskilde Model: Problem-Oriented Learning and Project Work*, pp. 3-16. Springer. [14 sider]
<https://goo.gl/LTnilZ>
[Forfatterne leverer en kritik af PBL (Kolmos/AAU) og argumenterer for at forstå projektarbejdet som rummende særlige frigørende og kritiske muligheder, til fremme af de studerendes kritiske selvstændighed. Kapitlet er skrevet af forskere fra Roskilde Universitet og omhandler projektarbejdsform på RUC].
- Feilberg, C. (2017). Skjulte Kræfter og Processer i Vejledningsrummet: Dannelseperspektiver på Projektarbejde og Projektvejlederrollen ved Universiteterne. *Psyke & Logos*, 38(2), 134-158. [22 sider]
<https://tidsskrift.dk/psyke/article/view/104013/152957>
[Projektarbejdet defineres og diskuteres i lyset af de historiske rødder, og det potentiale som projektarbejdet rummer for psykologistuderende.]
- Feilberg, C. (2014c). *Dannelsen af en psykologisk og videnskabelig habitus hos psykologistuderende*, Kapitel: Eksistens i spil (eksistentielt drama) og det eksemplariske princip (Negt), pp. 111-129. Academic Books. Publiceret på www.livsverden.dk/feilberg. [19 sider]
[Med begrebet om eksistens i spil, samt det eksemplariske princip, præsenteres en psykologisk måde at begribe projektarbejdets muligheder og udfordringer som dannelsesprincip.]
- Servant-Miklos, V. (2020). Problem-oriented Project Work and Problem-based Learning: "Mind the Gap!" *The Interdisciplinary Journal of Problem-Based Learning*, 14(1). <https://doi.org/10.14434/ijpbl.v14i1.28596> [14 sider]
<https://eric.ed.gov/?id=EJ1257971>
[I denne artikel argumenterer Servant-Miklos for at betegnelsen Problembaseret læring oprindeligt angik en praksis-og case baseret læringsform, som intet havde at gøre med det problemorienterede projektarbejde, som opstod på Aalborg Universitet og Roskilde Universitet. Forskellen på PBL og problemorienteret projektarbejde beskrives bl.a. ved at sidstnævnte gør plads til at de studerende udøver fagkritik]

Supplerende litteratur

- Holgaard, J. E., Ryberg, T., Stegeager, N., Stentoft, D. & Thomassen, A. O. (2020). *PBL - Problembaseret læring og projektarbejde ved de videregående uddannelser*. 2. udgave. Samfundslitteratur.
[Indledning + Kapitel 8: PBL i arbejdslivet]

Seminar A: Dannelsesworkshop samt Digital akademisk dannelse

4 timer v/ Casper Feilberg

Workshoppen danner rammen for to seminaraktiviteter:

a) Dannelsesworkshop

På baggrund af oplæg samt to dannelsesfortællinger om to studerendes udfordringer på psykologistudiet, skal de studerende i mindre grupper diskutere professionsfaglige idealer, akademiske værdier og egne fremtidsdrømme, som en måde at bygge bro mellem det nye akademiske liv som studerende og det fremtidige professionsarbejde som psykolog.

Litteratur: Feilberg (2017), samt to dannelsesfortællinger (Anna og Sanne) der udleveres via Moodle inden seminaret (Feilberg, unpub).

b) Digital akademisk praksis

Forelæsningen introducerer til Digitale referencesystemer, Dokumentdeling og samarbejde (Google doc/MS Office 365), Digital akademisk litteratursøgning (Primo, databaser samt Google Scholar). Forelæsningen giver ikke en brugergennemgang af redskaberne, men giver en præsentation af mulighederne og problemstillingerne, og henviser til praktiske vejledninger (selvstudie).

Dannelsesworkshoppens pensum:

- Feilberg, C. (2017). Skjulte Kræfter og Processer i Vejledningsrummet: Dannelsesperspektiver på Projektarbejde og Projektvejlederrollen ved Universiteterne. *Psyke & Logos*, 38(2), 134-158 [22 sider]
[Artiklen redegør for dannelsesbegrebet, for den dannede faglige habitus, og for psykologens praktiske udbytte af projektarbejdsformen]
- Feilberg, C. (unpub.). Dannelsesfortællingerne om Anna og Sanne. Udviklet på baggrund af ph.d. afhandlingen *Dannelsen af en psykologisk og videnskabelig habitus hos psykologistuderende* (2014). Udleveres til studerende via Moodle i forbindelse med Dannelsesworkshop for 1. semester, psykologi, Aalborg Universitet, september, 2018. [8 sider]

Supplerende litteratur:

- Heilesen, S., & Davidsen, S. (2016). Projektarbejde og akademisk IT-skoling. *Tidsskriftet Læring Og Medier (LOM)*, 9(15). <https://doi.org/10.7146/lom.v9i15.23106>
- Holgaard, J. E., Ryberg, T., Stegeager, N., Stentoft, D. & Thomassen, A. O. (2020). *PBL - Problembaseret læring og projektarbejde ved de videregående uddannelser*. 2. udgave. Samfundslitteratur.
[Kapitel 6: projektarbejde og IT værktøjer]

4. forelæsning: Empiriformer (kvalitativ vs. kvantitativ), teoriens funktion, deltagerobservation som metode, etik, mediemateriale og autoetnografi

2 timer v/ Casper Feilberg

Denne forelæsning vil fokusere på empiriformer, teoriens funktion, deltagerobservation som metode samt de nødvendige etiske overvejelser i forbindelse med deltagerobservation. Autoetnografi og brug af mediemateriale som kvalitativ empiri berøres kort.

Forelæsningens pensum (pædagogisk rækkefølge):

- Bauer, M. W., Gaskell, G. & Allum, N. C. (2000). Quality, Quantity and Knowledge Interests: Avoiding Confusions. In Martin W. Bauer, & G. Gaskell (Eds.), *Qualitative*

Researching with Text, Image and Sound. (pp. 4-17). London, England: SAGE Publications Ltd. [14 sider] <https://goo.gl/oWUUhJ8>

[Forfatterne fremhæver en række metodologiske dimensioner, som forskeren må reflektere over som led i den videnskabelige undersøgelse. Forskningsdesign, empiriske metode og analysemetode og endelig erkendelsesinteresse. Forfatterne diskuterer også forskellene mellem kvalitative og kvantitative undersøgelser mht. undersøgelsesdesign, data-typer mv., og de reflekterer generelt over det at skabe forskning via empiriske undersøgelser; kan fortolkning undgås ved fx statistisk analyser, og hvordan forholder man sig kritisk som forsker?]

- O'Reilly, K. (2009). *Key concepts in ethnography.* Participant Observation (pp. 150-156). Los Angeles: SAGE. [7 sider]. <https://goo.gl/G6rNDn>
[Om etnografisk deltager observation, med fokus på den deltagende observatør. Et uddrag.]
- Gobo, G. (2008). *Doing ethnography.* Kap. 10: What to observe: social structures, talks and contexts (pp. 162-173). : SAGE Publications Ltd [11 sider] <https://goo.gl/NqhRKE>
[Dette artikel-uddrag om etnografisk observation skitserer de tre områder som alle hører til (deltager)observation: de sociale vaner og praksisser (sociale strukturer), aktørernes italesættelser og forståelser, og de (fysiske) kontekster. Kapitlet illustrerer også forståelsens og teoriens rolle ved observation med eksempler. Selvom artiklen ikke nævner det, er en problemformulering (en undren) væsentlig for en observationsundersøgelse.]
- Brinkmann, S. (2012a). *Kvalitativ udforskning af hverdagslivet.* kap. 3: Ethiske aspekter ved arbejdet med hverdagslivsmateriale (pp. 80-94). Viborg: Hans Reitzels Forlag [14 sider]
[Om de nødvendige etiske overvejelser ved kvalitativ forskning, som fx deltagerobservation.]
- Brinkmann, S. (2012b). *Kvalitativ udforskning af hverdagslivet.* kap. 6: Mediemateriale (kap. 6, pp. 159-184). Viborg: Hans Reitzels Forlag [24 sider]
[I denne artikel beskrives det hvordan udvalgte videoklip og online materiale kan anvendes i en videnskabelig, kvalitativ undersøgelse (jf. side 183).]
- Baarts, C. (2020). Autoetnografi (kap. 8). I S Brinkmann & L Tanggaard (red.), *Kvalitative Metoder. En grundbog.* (s. 203-215). København, Hans Reitzel. (12 s.).
[Om forskellige opfattelser af autoetnografi, som PBL gruppen kan inspireres af til at udvikle empiri om deres problemstilling]

5. forelæsning: Akademisk skrivning, Projekt-psykologi del 2 (samarbejde, kommunikation, konflikthåndtering). Om Procesbeskrivelsen *2 timer, efterfulgt af 2 timer plenum-seminar v/ Casper Feilberg*

Forelæsningen og plenumseminaret dækker både forhold omkring akademisk skrivning, samt processer ved projektarbejdet.

Formalia. Der introduceres akademisk skrivning, formalia ved akademisk skrivning (APA, løbende kildeangivelse, referenceliste, kildetyper), projektstruktur, argumentation, samt information om plagiat.

Proces. Casebeskrivelsen om Agnete (Feilberg, 2014b) giver indblik i oplevelser forbundet med at skrive projekt på universitetet såsom undren, uoverskuelige udfordringer, gruppedynamikker og konflikter. Viden om gruppedynamikker, roller, gruppetyper, konflikthåndtering, feedback, samt vigtigheden af forventningsafstemning og løbende 'vejmeldinger'. Om Procesbeskrivelsen og dens funktion.

Forelæsningens pensum (pædagogisk rækkefølge):

- Dickson, A. (2002). *Og jeg mener hva' jeg si'r. (Kap. 1: Hvor og hvornår skal du være assertiv?)*, pp. 11-18. København: Hans Reitzels Forlag. [7 sider]
[Fokuser på de fire typer adfærd og reaktioner, som er måder man kan reagere på i en vanskelig situation]
- Feilberg, C. (2017). Skjulte Kræfter og Processer i Vejledningsrummet: Dannelseperspektiver på Projektarbejde og Projektvejlederrollen ved Universiteterne. *Psyke & Logos*, 38(2), 134-158 [22 sider]
[Fokuser på afsnit "2. Teoretiske perspektiver på vejlederens [og den studerendes] undrende indstilling", samt afsnit "4. Skitsering af potentielle kræfter og processer i spil i vejledningsrummet". Artiklen beskriver hvordan vejlederen kan støtte de studerende i deres arbejdsproces; den kan samtidig læses af studerende i forhold til at lære processerne at kende (individuel, gruppe-niveau samt vejleder-gruppe konstellationen). Hvilke ubevidste grundantagelser bidrager du til i din projektgruppe?]
- Feilberg, C. (2014b). *Dannelsen af en psykologisk og videnskabelig habitus hos psykologistuderende*, Kapitel: Casestudie af Agnete og hendes projekt- og gruppearbejde på psykologistudiet, pp. 471-483. Academic Books. Publiceret på www.livsverden.dk/feilberg. [8 sider]
[Casen om Agnete beskriver de udfordringer som projektgruppen kan møde og skal løse sammen. Casen om Andrea beskriver hvordan projektarbejdet kan udfordre den studerende personligt].
- Visholm, S. (2018). Studiegrupper – et psykodynamisk perspektiv. I: K. Mellon, & L. Tanggaard (red.), *Den gode studiegruppe* (s. 41-54). Dafolo Forlag. [11 sider]
[Visholms begreber om gruppeprocesser gør den enkelte deltager i gruppen i stand til at opdage og forstå de konstruktive og især de destruktive processer, der kan udspille sig i en projektgruppe, samt hvad man kan stille op hermed].
- Holgaard, J. E., Ryberg, T., Stegeager, N., Stentoft, D. & Thomassen, A. O. (2020). *PBL - Problembaseret læring og projektarbejde ved de videregående uddannelser*. 2. udgave. Samfundslitteratur.
[Kapitel 5 dækker viden om forventningsafstemning, samarbejdsudfordringer og deres håndtering].
- Studiehåndbogen for psykologistudiet: se afsnit 1 (om forelæsning, seminarer, vejledning mv.) samt afsnit 2 (formalia). Download den på studiets hjemmeside www.psykologi.aau.dk.

6. forelæsning: Kreativ analytisk skrivning

2 timer v/ Charlotte Wegener

At skrive akademisk er mere end en samling teknikker, det er et håndværk og sågar 'a way of life'. I denne forelæsning introduceres der til akademisk skrivning. Da deltagerne undervejs laver skriveøvelser omkring emnet PBL som læringsform, skal studerende medbringe en computer eller papir/blyant at skrive på/med.

Forelæsningens pensum (pædagogisk rækkefølge):

- Wegener, C. 2016. *Skriv med glæde. En guide til akademisk skrivning*. København: Samfundslitteratur. (Introduktion samt kapitel 1, 2, 3 pp. 9-55). [35 sider]

7. forelæsning: Om teori og fortolkning af empiri. Akademisk formidling. Om eksamen. Opsamling.

2 timer v/ Casper Feilberg

Forelæsningen diskuterer forskellige opfattelser af teori, data og empiri; forskellige tilgange til analyse af empirisk materiale; akademisk formidling via projektrapport (struktur, afsnit mv.). Robins et al. (1991), *Dogs and their people*, er et eksempel på en empirisk undersøgelse via deltagerobservation. Endelig informeres om eksamen.

Forelæsningens pensum:

- Køppe, S. (2008). EN MODERAT EKLEKTICISME. *Psyke & Logos*, 29(1), 21, 15-35. <https://tidsskrift.dk/psyke/article/view/8426> [20 sider]
[Teksten beskriver forskellen på kvalitativ empiri og kvantitativ empiri, samt diskuterer teoriens funktion. Moderat eklekticisme beskrives som en reflekteret brug af forskellige teorier i samme undersøgelse med øje for de forskellige funktioner, som teorierne har i undersøgelsen.]

Supplerende litteratur

- Robins, D.; Sanders, C., & Cahill, S. (1991). *Dogs And Their People : Pet-Facilitated Interaction in a Public Setting*. *Journal of Contemporary Ethnography*, Vol. 20, Nr. 1, 3-25 [22 sider] <https://goo.gl/5pHa7s>
[En artikel som fungerer som eksempel på en empirisk undersøgelse af en problemstilling, hvor de empiriske observationer fortolkes via teori].

Samlet pensumliste for PBL modulet:

Grundbøger skal studerende selv købe (køb og læs i god tid før studiestart, køb fx hos FACTUM Books som del af en bogpakke):

Holgaard, J. E., Ryberg, T., Stegeager, N., Stentoft, D. & Thomassen, A. O. (2020). *PBL - Problembaseret læring og projektarbejde ved de videregående uddannelser*. 2. udgave. Samfundslitteratur. [Kapitel 1, 2, 4, 5. I alt 82 sider]

Wegener, C. 2016. *Skriv med glæde. En guide til akademisk skrivning*. København: Samfundslitteratur. Samfundslitteratur. (Introduktion samt kapitel 1, 2, 3 pp. 9-55). [40 sider].

Kompendietekster (disse tekster kan downloades via link eller som PDF-fil fra mappe i PBL modulets kursusrum på Moodle)

Andersen, A. S. & Kjeldsen, T. H. (2015). Theoretical Foundations of PPL at Roskilde University. In: A. S. Andersen & S. B. Heilesen (eds.) *The Roskilde Model: Problem-Oriented Learning and Project Work*, pp. 3-16. Springer. [14 sider]

<https://goo.gl/LTnilZ>

Baarts, C. (2020). Autoetnografi (kap. 8). I: S. Brinkmann & L. Tanggaard (red.), *Kvalitative Metoder. En grundbog*. (s. 203-215). København, Hans Reitzel. [12 sider].

- Bauer, M. W., Gaskell, G. & Allum, N. C. (2000). Quality, Quantity and Knowledge Interests: Avoiding Confusions. In Martin W. Bauer, & G. Gaskell (Eds.), *Qualitative Researching with Text, Image and Sound*. (pp. 4-17). London, England: SAGE Publications Ltd. [14 sider] <https://goo.gl/oWUUhJ8>
- Blaikie, N. (2007). *Approaches to social inquiry*, 2. ed. Afsnit om abduktion fra kapitel 3: Advancing knowledge using four research strategies, pp. 88-99, Polity. [10 sider] [Dette uddrag beskriver den 'The abductive research strategy', med vægt på bl.a. Weber og Giddens]
- Blaikie, N. (2009). *Designing Social Research. The logic of anticipation*. [Introduction + Kap. 1, pp. 1-11, 12-26+33-34]. Polity [27 sider]
- Brinkmann, S. (2012a). *Kvalitativ udforskning af hverdagslivet*. kap. 3: Ethiske aspekter ved arbejdet med hverdagslivsmateriale (pp. 80-94). Viborg: Hans Reitzels Forlag [14 sider]
- Brinkmann, S. (2012b). *Kvalitativ udforskning af hverdagslivet*. kap. 6: Mediemateriale (pp. 159-184). Viborg: Hans Reitzels Forlag [22 sider]
- Dickson, A. (2002). *Og jeg mener hva' jeg si'r. (Kap. 1: Hvor og hvornår skal du være assertiv?)*, pp. 11-18. København: Hans Reitzels Forlag. [7 sider]
- Feilberg, C. (2014a). *Dannelsen af en psykologisk og videnskabelig habitus hos psykologistuderende*. Kapitel: Om erkendelsesinteresser, pp. 130f, 136f, 144-159. Academic Books. Publiceret på www.livsverden.dk/feilberg. [19 sider]
- Feilberg, C. (2014b). *Dannelsen af en psykologisk og videnskabelig habitus hos psykologistuderende*, Kapitel: Casestudie af Agnete og hendes projekt- og gruppearbejde på psykologistudiet, pp. 471-483. Academic Books. Publiceret på www.livsverden.dk/feilberg. [8 sider]
- Feilberg, C. (2014c). *Dannelsen af en psykologisk og videnskabelig habitus hos psykologistuderende*, Kapitel: Eksistens i spil (eksistentielt drama) og det eksemplariske princip (Negt), pp. 111-129. Academic Books. Publiceret på www.livsverden.dk/feilberg. [19 sider]
- Feilberg, C. (2017). Skjulte Kræfter og Processer i Vejledningsrummet: Dannelsesperspektiver på Projektarbejde og Projektvejlederrollen ved Universiteterne. *Psyke & Logos*, 38(2), 134-158 [22 sider] <https://tidsskrift.dk/psyke/article/view/104013/152957>
- Feilberg, C. (unpub.). Dannelsesfortællingerne om Anna og Sanne. Udviklet på baggrund af ph.d. afhandlingen *Dannelsen af en psykologisk og videnskabelig habitus hos psykologistuderende* (2014). Udleveres til studerende via Moodle i forbindelse med Dannelsesworkshop for 1. semester, psykologi, Aalborg Universitet, september, 2018. [8 sider]
- Gobo, G. (2008). *Doing ethnography*. Kap. 10: What to observe: social structures, talks and contexts. (pp. 162-173). SAGE Publications Ltd [11 sider] <https://goo.gl/NqhRKE>
- Kolmos, A., & de Graaff, E. (2014). Problem-Based and Project-Based Learning in Engineering Education: Merging Models. In A. Johri, & B. M. Olds (Eds.), *Cambridge Handbook of Engineering Education Research* (pp. 141-161). Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/CBO9781139013451.012> [20 sider]
- Højberg, H. (2013). Hermeneutik: Forståelse og fortolkning i samfundsvidenskaberne. I L. Fuglsang, P. B. Olsen, & K. Rasborg (Red.), *Videnskabsteori i*

samfundsvidenskaberne: på tværs af fagkulturer og paradigmer (3. udg., s. 289–324).
Frederiksberg: Samfundslitteratur. [32 sider]

Køppe, S. (2008). En Moderat Eklekticisme. *Psyke & Logos*, 29(1), 21, 15-35.

<https://tidsskrift.dk/psyke/article/view/8426> [20 sider]

O'Reilly, K. (2009). *Key concepts in ethnography*. Participant Observation (pp. 150- 156).

Los Angeles: SAGE. [7 sider]. <https://goo.gl/G6rNDn>

Pedersen, M.; Klitmøller, J. & Nielsen, K. (2012): En rehabilitering af deltagerobservationer i psykologien. I: Pedersen, M.; Klitmøller, J. & Nielsen, K (red.). *Deltagerobservation. En metode til undersøgelse af psykologiske fænomener*. København: Hans Reitzels Forlag. [16 sider]

Servant-Miklos, V. (2020). Problem-oriented Project Work and Problem-based Learning:

“Mind the Gap!” *The Interdisciplinary Journal of Problem-Based Learning*, 14(1).

<https://doi.org/10.14434/ijpbl.v14i1.28596>. [14 sider]

<https://eric.ed.gov/?id=EJ1257971>

Visholm, S. (2018). Studiegrupper – et psykodynamisk perspektiv. I: K. Mellon, & L.

Tanggaard (red.), *Den gode studiegruppe* (s. 41-54). Dafolo Forlag. [11 sider]

* Dannelsesfortællingerne udleveres via Moodle i september.

I alt 445 sider